

תנ"ך חמ"ד

ספר שמואל א

כיתה ה' • כל הספר

דפי עבודה נלווים • מחוון למורה

פִּי־מִכְבְּדֵי אֶכְבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ

(שמואל א ב, ל)

ספר שמואל א • כיתה ה' • כל הספר

תוכן העניינים

דף	הנושא	עמוד
פרקי שמואל		
1	מבוא לספר שמואל שמואל א פרק א, פסוקים א-ג • רש"י	5
2	פרק א: אלקנה והעלייה לשילה שמואל א פרק א, פסוקים א-ח • רש"י	7
3	פרק א: תפילת חנה שמואל א פרק א, פסוקים ט-יח • רש"י	9
4	פרק א-ב: לידת שמואל ושירת חנה שמואל א פרק א, פסוקים יט-כח; פרק ב, פסוקים א-יא • רש"י	11
5	פרק ב: חטאי בני עלי שמואל א פרק ב, פסוקים יב-לו • רש"י	13
6	פרק ג: נבואת ההקדשה של שמואל שמואל א פרק ג, פסוקים א-כא • רש"י	15
7	פרק ד: המערכה, המפלה ומות עלי שמואל א פרק ד, פסוקים א-כב • רש"י	17
8	פרק ה: נדודי הארון שמואל א פרק ה, פסוקים א-יב • רש"י	19
9	פרק ו: השבת הארון לישראל שמואל א פרק ו, פסוק א – פרק ז, פסוק א • רש"י	21
10	פרק ז: מעמד התשובה במצפה שמואל א פרק ז, פסוקים ב-יז • רש"י	23
המלכת שאול		
11	פרק ח: משפט המלך שמואל א פרק ח, פסוקים א-כב • רש"י	25
12	פרק ט: שאול ושמואל שמואל א פרק ט, פסוקים א-כז • רש"י	27
13	פרק י: המשיחה בסתר שמואל א פרק י, פסוקים א-טז • רש"י	29
14	פרק י: ההמלכה במצפה שמואל א פרק י, פסוקים יז-כז • רש"י	31
15	פרק יא: המלחמה בעמון שמואל א פרק יא, פסוקים א-טו • רש"י	33
16	פרק יב: נאום שמואל שמואל א פרק יב, פסוקים א-כה • רש"י	35
קרב מכמש		
17	פרק יג: הקרב במכמש והכישלון בגלגל שמואל א פרק יג, פסוקים א-כג • רש"י	37
18	פרק יד: מעשה יונתן ונערו שמואל א פרק יד, פסוקים א-כג • רש"י	39
19	פרק יד: השבועה, יערת הדבש והגורל שמואל א פרק יד, פסוקים כד-גב • רש"י	41
מלחמת עמלק		
20	פרק טו: מלחמת עמלק שמואל א פרק טו, פסוקים א-יב • רש"י	43

דף	הנושא	עמוד
21	פרק טו: הנה שמע מזבח טוב שמואל א פרק טו, פסוקים יג-לה • רש"י	45
משיחת דוד ודוד בבית שאול		
22	פרק טז: משיחת דוד למלך שמואל א פרק טז, פסוקים א-כג • רש"י	47
23	פרק יז: גלית מחרף את מערכות ישראל שמואל א פרק יז, פסוקים א-לא • רש"י	49
24	פרק יז: קרב דוד וגלית שמואל א פרק יז, פסוקים לב-נח • רש"י	51
25	פרק יח: שאול עוין את דוד שמואל א פרק יח, פסוקים א-ל • רש"י	53
26	פרק יט: דוד נמלט משאול שמואל א פרק יט, פסוקים א-כד • רש"י	55
27	פרק כ: דוד עוזב את בית שאול שמואל א פרק כ, פסוקים א-מב • רש"י	57
נדודי דוד		
28	פרק כא: דוד בנוב ובגת שמואל א פרק כא, פסוקים א-טז • רש"י	59
29	פרק כב: מערת עדולם וכהני נוב שמואל א פרק כב, פסוקים א-כג • רש"י	61
30	פרק כג: ההסגרות בקעילה ובזיף שמואל א פרק כג, פסוקים א-כח • רש"י	63
31	פרק כד: מעשה המערה בעין גדי שמואל א פרק כד, פסוקים א-כג • רש"י	65
32	פרק כה: נבל הכרמלי שמואל א פרק כה, פסוקים א-מד • רש"י	67
33	פרק כו: מעשה צפחת המים שמואל א פרק כו, פסוקים א-כה • רש"י	69
34	פרק כז: דוד בשדה פלשתים שמואל א פרק כז, פסוקים א-יב • רש"י	71
המלחמה בגלבע		
35	פרק כח: שאול ובעלת האוב שמואל א פרק כח, פסוקים א-כה • רש"י	73
36	פרק כט: דוד ואנשיו מוחזרים לעורף שמואל א פרק כט, פסוקים א-יא • רש"י	75
37	פרק ל: חורבן צקלג והשבת השבי שמואל א פרק ל, פסוקים א-לא • רש"י	77
38	פרק לא: מות שאול בגלבע שמואל א פרק לא, פסוקים א-יג • רש"י	79

איך עובדים עם דפי העבודה?

כל דף עבודה מלווה יחידה בחוברת. לפני שמתחילים – קרא בחומש את הפסוקים שמופיעים בראש הדף. בכל דף יש משימות מסוגים שונים:

המשימה	מה עושים?	המשימה	מה עושים?
השלמה	משלימים מילים חסרות, לפעמים בעזרת מחסן מילים	מתח קו	מחברים בקו בין שני דברים מתאימים
נכון / לא נכון	מסמנים, ואם המשפט לא נכון – מתקנים	מי אמר? למי?	מזהים את הדובר ואת השומע
סדר אירועים	ממספרים את השלבים לפי הסדר	איתור בפסוק	מעתיקים מילים מדויקות מן הפסוק
רש"י מפרש	"מה קשה לרש"י?" / "מה מוסיף רש"י?"	שאלת חשיבה וצייר	חושבים, מנמקים ויוצרים

שבעת חלקי הספר ודפי העבודה

החלק	הפרקים	דפי עבודה
פרקי שמואל	א-ז	1 עד 10
המלכת שאול	ח-יב	11 עד 16
קרב מכמש	יג-יד	17 עד 19
מלחמת עמלק	טו	20 עד 21
משיחת דוד ודוד בבית שאול	טז-כ	22 עד 27
נדודי דוד	כא-כז	28 עד 34
המלחמה בגלבוע	כח-לא	35 עד 38

דף עבודה

1

מבוא לספר שמואל

שמואל א פרק א, פסוקים א-ג • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(א) וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן־הָרִמְתִּים צוֹפִים מֵהָר אֶפְרַיִם וְשָׁמוּ אֶלְקָנָה בֶן־יִרְמְיָהוּ בֶן־אֵלִיהוּא בֶן־תָּחוּ בֶן־צוּף אֶפְרַתִּי: (ב) וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם אַחַת חַנָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פָּנְהָ וַיְהִי לַפָּנְהָ יָלָדִים וּלְחַנָּה אֵין יָלָדִים: (ג) וְעָלָה הָאִישׁ הַהוּא מְעִירוֹ מִזִּמָּה לְהַשְׁתַּחֲוֹת וּלְזַבֵּחַ לַה' צִבְאוֹת בְּשִׁלָּה וְשָׁם שָׁגַי בְּנִי־עָלִי חָפְנִי וּפְנִיחַס כְּהֵנִים לַה':
(שמואל א פרק א, פסוקים א'-ג')

השלמה

1. השלם בעזרת מחסן המילים.

מחסן מילים

הנביאים הראשונים • שופטים • מלכים • שמואל • שאול

ספר שמואל שייך לספרי הנביאים הראשונים. הוא בא אחרי ספר שופטים ולפני ספר מלכים. בספר נקרא על שמואל הנביא ועל שאול, המלך הראשון של ישראל.

איתור בפסוק

2. העתק מפסוק א את המילים שמלמדות מאיזה אזור בארץ בא אלקנה.

תשובה: "מֵהָר אֶפְרַיִם"

3. העתק מפסוק ג את המילים שמלמדות באיזו עיר עמד המשכן.

תשובה: "בְּשִׁלָּה"

רש"י מפרש רש"י מפרש

וַיְהִי אִישׁ אֶחָד - הכל לפי הסדר משה מסר את התורה ליהושוע ויהושוע לזקנים ושופט מסר לשופט עד שהגיע לעלי וממנו לשמואל

4. מה מוסיף רש"י? ממי קיבל שמואל את ההנהגה של עם ישראל? מעלי

5. לפי רש"י, למה ספר שמואל מתחיל בסיפור על אלקנה? הקף:

- א. ☐ כי אלקנה היה מלך
 ב. ☒ כי הסיפור ממשיך לפי הסדר את שרשרת המנהיגים – עד שמואל
 ג. ☐ כי אלקנה כתב את הספר

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
בני עלי היו כהנים בשילה.	נכון	–
ספר שמואל מתחיל בתקופת המלכים.	לא נכון	הוא מתחיל בסוף תקופת השופטים, בימי עלי.
אלקנה עלה לשילה כדי להשתחוות ולזבוח לה'.	נכון	–

טבלה – מקומות בספר

6. השלם את הטבלה לפי הפסוקים.

המקום	מה קרה בו?
הר אפרים – רמתיים צופים	<u>שם גר אלקנה</u>
שילה	<u>שם עמד המשכן, ושם שירתו חפני ופנחס כהנים לה'</u>

הידעת?

לפי חז"ל, את רוב הספר כתב שמואל עצמו, ואת סופו – אחרי מות שמואל – כתבו גד החוזה ונתן הנביא (בבא בתרא יד ע"ב – טו ע"א).

7. מי כתב את סוף ספר שמואל, לפי חז"ל? הקף:

- א. ☐ עלי הכהן
 ב. ☐ שאול המלך
 ג. ☒ גד החוזה ונתן הנביא

שאלת חשיבה

8. ספר שמואל מספר על מעבר מהנהגה של שופטים להנהגה של מלך. לדעתך, מה יכול להשתנות בחיי העם כשיש להם מלך?

תשובה: תשובה אפשרית: מלך מאחד את כל השבטים, מנהיג את הצבא במלחמות באופן קבוע ושומר על סדר ומשפט בכל הארץ.

דף עבודה

2

פרק א: אלקנה והעלייה לשילה

שמואל א פרק א, פסוקים א-ח • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ג) וְעָלָה הָאִשָּׁה הַהִוא מֵעִירוֹ מִזִּמָּה לְהַשְׁתַּחֲוֹת וּלְזָבַח לַה' צִבְאוֹת בְּשִׁלָּה וְשָׁם שָׁגַי בְּנִי־עָלִי חָפְנִי וּפְנִיחָס כְּהֻנִּים לַה': (ד) וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה וְנָתַן לַפִּנְחָה אֶשְׁתּוֹ וּלְכָל־בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ מְנוֹת: (ה) וּלְחָנָה יָתַן מְנָה אַחַת אַפִּים כִּי אֶת־חָנָה אָהַב וְה' סָגַר רַחֲמָה:

(שמואל א פרק א', פסוקים ג'-ה')

מתח קו – מילים קשות

1. מתח קו בין המילים מן הכתוב לבין פירושן.

פירוש
● את עצובה
● משנה לשנה
● חלקים מבשר הקרבן
● האישה השנייה של הבעל

מן הכתוב
● מִזִּמָּה מִימָה
● מְנוֹת
● צִרְתָּה
● יָרַע לְבַבָּךְ

תשובה: מימים ימימה – משנה לשנה • מנות – חלקים מבשר הקרבן • צרתה – האישה השנייה של הבעל • ירע לבבך – את עצובה.

איתור בפסוק

2. העתק מפסוק ה את המילים שמסבירות מדוע נתן אלקנה לחנה מנה מיוחדת.

תשובה: "כִּי אֶת־חָנָה אָהַב"

3. העתק מפסוק ז את המילים שמלמדות שהצער של חנה חזר בכל שנה.

תשובה: "וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

מנה אחת אפים – (תרגום) חולק חד בחיר הראוי להתקבל בסבר פנים יפות
בעבור הרעימה – שתתאונן ורבותינו אמרו (בבא בתרא טז א) בעבור הרעימה שתתפלל ולשם שמים נתכוונה

4. מה קשה לרש"י במילים "מָנָה אֶחָת אַפִּים"? מה פירושן? לא ברור מה היא "מנה אפים"; רש"י מפרש: חלק מובחר, יפה, שראוי לתת אותו בסבר פנים יפות.

5. לפי חז"ל שמביא רש"י, למה התכוונה פנינה כשציערה את חנה? הקף:

א. ☐ כדי לשמוח בצערה

ב. ☒ כדי שחנה תתפלל לה' – לשם שמים

ג. ☐ כדי שחנה תעזוב את הבית

סדר אירועים

6. מספר את האירועים לפי הסדר (1 עד 4).

מספר	האירוע
<u>2</u>	אלקנה זובח ונותן מנות לבני המשפחה.
<u>4</u>	אלקנה מנחם את חנה.
<u>1</u>	אלקנה עולה מעירו לשילה.
<u>3</u>	חנה בוכה ואינה אוכלת.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
אלקנה עלה לשילה לבדו, בלי משפחתו.	לא נכון	הוא נתן מנות לפנינה ולבניה ובנותיה ולחנה – כל המשפחה הייתה איתו.
חנה בכתה ולא אכלה בשילה.	נכון	–

שאלת חשיבה

7. אלקנה אמר לחנה: "הֲלוֹא אֲנִי טוֹב לָךְ מִעֲשֶׂרָה בָּנִים". מה אפשר ללמוד ממנו על הדרך לנחם אדם עצוב?

תשובה: תשובה אפשרית: לשים לב שהוא עצוב, לשאול אותו מה קרה, להקשיב לו ולהראות לו שאוהבים אותו ושהוא לא לבד.

צייר את הדרך מרמה אל שילה, עם המשכן בראש הגבעה.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

3

פרק א: תפילת חנה

שמואל א פרק א, פסוקים ט-יח • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ט) וּתְקַם חֲנָה אַחֲרֵי אֲכָלָהּ בְּשִׁלָּה וְאַחֲרֵי שֶׁתָּה וְעָלִי הִכְהֵן יֹשֵׁב עַל־הַכֶּסֶּא עַל־מְזוּזַת הַיֵּכָל ה': (י) וְהָיָא מָרַת נָפֶשׁ וּתְתַפְּלָל עַל־ה' וּבְכָה תִבְכֶּה: (יא) וּתְדַר נָדָר וּתֹאמַר ה' צָבָאוֹת אֱסֹרָאָה תִרְאֶה בְּעֵינִי אֲמַתְךָ וּזְכַרְתָּנִי וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אֲמַתְךָ וְנִתְּתָה לְאֲמַתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנִתְּתִיו לָהּ כָּל־יָמֵי חַיֶּיהָ וּמִוְרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשָׁהּ: (שמואל א פרק א', פסוקים ט'-י"א)

מתח קו – מילים קשות

1. מתח קו בין המילים מן הכתוב לבין פירושן.

פירוש	
הבטחה לה'	●
בן – ילד	●
ליד פתח המשכן	●
בצער של שפחתך	●

מן הכתוב	
מְזוּזַת הַיֵּכָל ה'	●
נָדָר	●
בְּעֵינֵי אֲמַתְךָ	●
זֶרַע אֲנָשִׁים	●

תשובה: מזוזת היכל ה' – ליד פתח המשכן • נדר – הבטחה לה' • בעניי אמתך – בצער של שפחתך • זרע אנשים – בן, ילד.

איתור בפסוק

2. העתק מפסוק יב את המילים שמלמדות שחנה התפללה הרבה זמן.

תשובה: "כִּי הִרְבֵּתָה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי ה'"

3. העתק מפסוק טו את המילים שבהן חנה אומרת שלא שתתה.

תשובה: "וַיֵּין וְשָׁכַר לֹא שָׁתִיתִי"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

שומר את פיה – מצפה מתי תפסיק

לא אדוני – לא אדון אתה בדבר הזה גלית בעצמך שאין רוח הקודש שורה עליך שתדע שאיני שכורת יין

4. מה עשה עלי בזמן שחנה התפללה, לפי רש"י? הסתכל על פיה וחיכה – "מצפה מתי תפסיק"

5. מה קשה לרש"י בתשובה של חנה "לא אֶדְנִי"? הקף:

א. ☐ למה חנה לא ענתה בכלל

ב. ☒ על מה אמרה חנה "לא" – הרי עלי לא שאל אותה שאלה של כן או לא

ג. ☐ למה חנה קראה לעלי "אדוני"

6. מה מוסיף רש"י? מה רצתה חנה לומר לעלי במילים "לא אדוני"?

תשובה: "לא אדון אתה בדבר הזה" – בעניין הזה אינך מבין נכון; אילו רוח הקודש הייתה שורה עליך, היית יודע שאינני שיכורה.

מי אמר? למי?

למי?	מי אמר?	הדברים
<u>לחנה</u>	<u>עלי</u>	"הִסִּירִי אֶת־יְיָהּ מֵעֲלִיךְ"
<u>לה'</u>	<u>חנה</u>	"וַתִּתֵּנוּ לָהּ כָּל־יָמֵי חַיֶּיהָ"
<u>לחנה</u>	<u>עלי</u>	"לָכֵי לְשָׁלוֹם"

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
חנה התפללה בקול רם.	לא נכון	"וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע" – היא התפללה בלחש.
אחרי ברכת עלי חנה אכלה, ופניה כבר לא היו עצובות.	נכון	–

שאלת חשיבה

7. עלי חשד בחנה חשד לא נכון, והיא ענתה לו בכבוד. מה למדת ממנה על הדרך לענות למי שחושד בך בטעות?

תשובה: תשובה אפשרית: לא לכעוס ולא להעליב; להסביר בנחת מה באמת קרה, ולדבר בכבוד – גם כשהשני טועה.

דף עבודה

4

פרק א-ב: לידת שמואל ושירת חנה

שמואל א פרק א, פסוקים יט-כח; פרק ב, פסוקים א-יא • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ד) קִשֶׁת גִּבֹּרִים חֲתִים וְנִכְשָׁלִים אָזְרוּ חֵזֶל: (ה) שְׁבַעִים בָּלָחָם נִשְׁכְּרוּ וַיַּעֲבִיטוּ חֲדָלוּ עַד־עֲקָרָה יִלְדָּה שְׁבַעָה וְרֵבֶת בָּנִים אִמְלָלָה: (ו) ה' מִמֵּית וּמַחֲיָה מוֹרִיד שָׁאוֹל וְיַעֲלֶה: (ז) ה' מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר מְשַׁפֵּיל אֶף־מְרוֹמָם: (ח) מְקִים מַעְפָּר דָּל מַאֲשֵׁפֶת יָרִים אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיב עַם־נְדִיבִים וְכֹסֵא כְבוֹד יִנְחֹלֵם כִּי לֵה' מִצְקִי אֶרֶץ וְיִשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבֵּל: (שמואל א פרק ב', פסוקים ד'-ח')

השלמה

1. השלם בעזרת מחסן המילים.

מחסן מילים

שלושה פרים • נגמל • עלי • שמואל • הרמטה

חנה קראה לבנה שמואל. היא חיכתה עד שהנער נגמל, ואז העלתה אותו לשילה עם שלושה פרים, קמח ויין. הם הביאו את הנער אל עלי. אחר כך הלך אלקנה הרמטה לביתו, והנער נשאר לשרת את ה'.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

שמואל - על שם אל ועל שם המעשה הוא נקרא כי ממנו שאלתיו
וגם אנכי השאלתיו לה' - כאדם המשאיל כלי לרבו או משאילו בנו לשמשו הוא

2. מה מוסיף רש"י על השם "שמואל"? משני אילו דברים הוא בנוי? מהשם "אל" (ה'), ומהמעשה - "כי מה' שאלתיו" (שאלתי אותו מה')

3. למה דומה מעשה חנה, לפי רש"י? הקף:

- א. ☐ לאדם שמוכר כלי לחנות
ב. ☒ לאדם שמשאיל את בנו לרבו כדי לשמש אותו
ג. ☐ לאדם ששוכח כלי בבית חברו

איתור בפסוק

4. העתק מפרק א פסוק כז את המילים שבהן חנה אומרת שתפילתה נענתה.

תשובה: "וַיֵּתֶן ה' לִי אֶת־שְׁאֵלְתִי אֲשֶׁר שְׁאֵלְתִי מַעֲמֹז"

5. העתק מפרק ב פסוק ט את המילים שמלמדות שהניצחון אינו תלוי בכוח האדם.

תשובה: "כִּי־לֹא בְכֹחַ יִגְבֶּר־אִישׁ"

שירת חנה – מתח קו

6. בשירה חנה מתארת איך ה' משנה את מצבם של בני אדם. מתח קו בין חלקי המשפטים (פסוקים ד-ח).

ומה ה' עושה לו?	מי היה...
● מושיב אותו עם נדיבים	● גְּבֻרִים
● הקשת שלהם נשברת - "חֲתִים"	● נִכְשָׁלִים (חלשים)
● "אָזְרוּ חֵיל" - מקבלים כוח	● שְׁבָעִים
● "בִּלְחָם נִשְׁכְּרוּ" - עובדים בשביל לחם	● דָּל (עני)

תשובה: גיבורים - הקשת שלהם נשברת ("חתיים") • נכשלים - "אזרו חיל", מקבלים כוח • שבעים - "בלחם נשכרו", עובדים בשביל לחם • דל - ה' מושיב אותו עם נדיבים.

רש"י מפרש

קשת גבורים חתים וגו' - כך אומנותו של הקב"ה מתיש את הגבורים ומחזק את החלשים משביע את הרעבים ומרעיב את השבעים

7. לפי רש"י, מהי "אומנותו" (דרכו) של הקב"ה שעליה שרה חנה? ה' מחליש את הגיבורים ומחזק את החלשים, משביע את הרעבים ומרעיב את השבעים

שאלת חשיבה

8. חנה הייתה עצובה וחלשה, וה' נתן לה שמחה. איך שירתה יכולה לעודד אדם שעובר עכשיו תקופה קשה?

תשובה: תשובה אפשרית: השירה מלמדת שה' יכול לשנות כל מצב - "מִשְׁפָּיל אֶף־מְרֻמִּים"; לכן לא מתייאשים, ממשיכים להתפלל ולבטוח בה'.

דף עבודה

5

פרק ב: חטאי בני עלי

שמואל א פרק ב, פסוקים יב-לו • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יג) ומשפט הכהנים את־העם כֹּל־איש זִבְחֵוֹ וּבָא נָעַר הַכֹּהֵן כְּבִשְׁל הַבָּשָׂר וְהַמִּזְלֵג שְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים בְּיָדוֹ: (יד) וְהָכָה בְּכִיּוֹר אוֹ בְּדוֹד אוֹ בְּקַלְחַת אוֹ בְּפָרֹר כֹּל אֲשֶׁר יַעֲלֶה הַמִּזְלֵג יָקַח הַכֹּהֵן בּוֹ כֶּכָּה יַעֲשׂוּ לְכָל־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים שָׁם בְּשִׁלָּה: (טו) גַּם בְּטָרֶם יִקְטְרוּן אֶת־הַחֶלֶב וּבָא נָעַר הַכֹּהֵן וְאָמַר לְאִישׁ הַזֶּכֶת תָּנָה בָּשָׂר לְעֹלֹת לַכֹּהֵן וְלֹא־יִשָּׁח מִמֶּנּוּ בָּשָׂר מִבָּשָׂל כִּי אִם־חֵי: (טז) וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאִישׁ קֶטֶר יִקְטִירוּן כִּי־וָיֹם הַחֶלֶב וְקִחְלֶה בְּאֲשֶׁר תֵּאָנֶה נִפְשָׁךְ וְאָמַר לֹא כִי עָתָה תִּתֵּן וְאִם־לֹא לִקְחָתִי בְּחִזְקָה:

(שמואל א פרק ב', פסוקים י"ג-ט"ז)

מתח קו - כלי המטבח במשכן

1. רש"י מפרש את שמות הכלים שבפסוק יד. מתח קו.

פירוש רש"י	הכלי בפסוק
יורה ●	בְּדוֹד ●
מחבת ●	בְּקַלְחַת ●
סיר ●	בְּפָרֹר ●

תשובה: בדוד - סיר • בקלחת - יורה • בפרור - מחבת.

איתור בפסוק

2. העתק מפסוק יז את המילים שמלמדות כמה חמור היה החטא.

תשובה: "וְתִהְיֶה חֲטָאת הַנֶּעָרִים גְּדוֹלָה מְאֹד"

3. העתק מפסוק כו את המילים שמתארות את שמואל.

תשובה: "וְהַנֶּעַר שְׁמוּאֵל הָלַךְ וַיְגִדֵּל וְטוֹב"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

וגדעתי את זרועך - החוזק שיש לכם בביתי שאתם אומרים ואם לא לקחתי בחזקה

4. מה מוסיף רש"י על המילים "וְגִדַּעְתִּי אֶת־זֶרְעִי"? איזו "זרוע" תיגדע? הכוח (החוזק) שהיה להם במשכן
- שבו אמרו "ואם־לא לקחתי בחזקה"

5. מה הקשר בין החטא לבין העונש? הקף:

א. ☐ אין קשר ביניהם

ב. ☒ הם השתמשו בכוח כדי לקחת מהקרבנות - לכן ה' ייקח מהם את הכוח

ג. ☐ הם היו חלשים - לכן ה' ייתן להם כוח

סדר אירועים

6. מספר את האירועים לפי הסדר בפרק (1 עד 4).

מספר	האירוע
<u>3</u>	עלי מוכיח את בניו, והם לא שומעים לו.
<u>1</u>	נער הכהן לוקח בשר בכוח לפני הקטרת החלב.
<u>4</u>	איש האלקים בא אל עלי ומנבא על ביתו.
<u>2</u>	העם מזלזל במנחת ה'.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
עלי לא ידע מה בניו עושים.	לא נכון	"וְשָׁמַע אֶת כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן בְּנָיו" - הוא שמע והוכיח אותם.
האות לעלי: שני בניו ימותו ביום אחד.	נכון	-
ה' הבטיח להקים "כֹּהֵן נֶאֱמָן" במקום בית עלי.	נכון	-

שאלת חשיבה

7. ה' אמר: "כִּי־מִכְבָּדִי אֶכְבֵּד וּבְנֵי יִקְלוּ". הסבר את המשפט במילים שלך, וכתוב איך הוא מתקיים בפרק.

תשובה: תשובה אפשרית: מי שמכבד את ה' - ה' מכבד אותו, ומי שמבזה את ה' - יהיה בזוי. בני עלי ביזו את קרבנות ה', ולכן נגזר שבית עלי יאבד את גדולתו.

צייר את כלי המשכן מן הפרק: סיר, יורה, מחבת ומזלג בעל שלוש שיניים.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

6

פרק ג: נבואת ההקדשה של שמואל

שמואל א פרק ג, פסוקים א-כא • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ד) ויקרא ה' אל־שמואל ויאמר הנני: (ה) ויגרץ אל־עלי ויאמר הנני כי־קראת לי ויאמר לא־קראתי שוב שָׁכַב ויִלָּךְ וישָׁכַב: (ו) ויסֹף ה' קרא עוד שמואל ויקם שמואל ויִלָּךְ אל־עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא־קראתי בְּנִי שוב שָׁכַב: (ז) ושמואל טָרַם יָדַע אֶת־ה' וטָרַם יָגֵלָה אֵלָיו דְּבַר־ה':

(שמואל א פרק ג', פסוקים ד'-ז')

השלמה

1. השלם לפי פסוקים א-ג.

הנער שמואל שירת את ה' לפני עלי. בימים ההם הנבואה הייתה יקרה - מעטה. עיני עלי החלו כהות, ו"נָר אֱלֹקִים טָרַם יָכֶּה".

סדר אירועים

2. כתוב מספר מ-1 עד 4 לפי סדר הקריאות (פסוקים ד-ו).

מספר	מה קרה?
<u>3</u>	בקריאה השלישית מבין עלי שה' קורא לנער.
<u>1</u>	שמואל עונה "הֲנִנִי" ורץ אל עלי.
<u>4</u>	בקריאה הרביעית עונה שמואל: "דָּבָר כִּי שָׁמַע עֲבָדְךָ".
<u>2</u>	עלי אומר לשמואל: "לא־קִרְאתִי בְנִי שוב שָׁכַב".

איתור בפסוק

3. העתק מפסוק ז את המילים שמסבירות מדוע לא הבין שמואל שה' קורא לו.

תשובה: "וּשְׁמוּאֵל טָרַם יָדַע אֶת־ה'"

4. העתק מפסוק יט את המילים שמראות שכל נבואות שמואל התקיימו.

תשובה: "וְלֹא־הָפִיל מִכָּל־דְּבָרָיו אֶרְצָה"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ולא כהה - לא הכהה פניהם להעבירם מגדולתן

5. קרא את רש"י על פרק ג, פסוק יג, וענה.

(א) מה מוסיף רש"י? מה היה צריך עלי לעשות לבניו? להעביר אותם מגדולתם - להוריד אותם מתפקיד הכהונה

(ב) מדוע נענש עלי, אף שהוא עצמו לא חטא כמו בניו? כי ידע על מעשיהם ולא עצר אותם

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שמואל שכב בהיכל ה', במקום שהיה בו ארון ה'.	נכון	-
בבוקר מיהר שמואל לספר לעלי את המראה.	לא נכון	שמואל ירא להגיד את המראה לעלי, ועלי הוא שקרא לו ושאל אותו (פסוקים טו-יז).
שמואל סיפר לעלי רק חלק מן הדברים.	לא נכון	הוא סיפר את כל הדברים "ולא כְּחֵד מִמֶּנּוּ" (פסוק יח).
ה' המשיך להיראות בשילה.	נכון	-

שאלת חשיבה

6. עלי היה הכהן הגדול והשופט, ושמואל היה נער צעיר. ובכל זאת עלי עזר לשמואל להבין שה' מדבר אליו. מה אפשר ללמוד מכך על עלי?

תשובה: תשובה אפשרית: עלי היה ענו ולא קינא; הוא רצה בטובת עם ישראל, ולכן לימד את שמואל לשמוע לדבר ה' - גם כשהבין שהנבואה תבוא לשמואל ולא אליו.

צייר

צייר את המשכן בשילה בלילה, ואת הנר הדולק.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

7

פרק ד: המערכה, המפלה ומות עלי

שמואל א פרק ד, פסוקים א-כב • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ו) וישמעו פלשתים את-קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון ה' בא אל-המחנה: (ז) ויראו הפלשתים כי אמרו בא אלוקים אל-המחנה ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשם: (ח) אוי לנו מי יצילנו מיד האלוקים האדירים האלה אלה הם האלוקים המכים את-מצרים בכל-מכה במדבר: (ט) התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים ונלחמם:

(שמואל א פרק ד', פסוקים ו'-ט')

איתור בפסוק

1. מה אמרו הפלשתים כששמעו את קול התרועה? העתק מפסוק ז.

תשובה: "אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשם"

2. באיזה שם קראו הפלשתים לבני ישראל? העתק מפסוק ו. "העברים"

השלמה

3. השלם לפי פסוקים א-ה.

ישראל חנו על אבן העזר, ופלשתים חנו ב אפק. במערכה הראשונה נהרגו מישראל כ ארבעת אלפים איש. הזקנים שלחו לשילה להביא את ארון ברית ה', ועם הארון באו חפני ופינחס.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ותטש המלחמה - ותתפשט המלחמה

4. קרא את רש"י על פרק ד, פסוק ב, וענה.

(א) מה קשה לרש"י? מה פירוש המילה "ותטש" בפסוק(ב) מה מסביר רש"י? המלחמה התפשטה והתרחבה

מתח קו

5. מתח קו בין מה שאמר השליח לעלי (פסוק יז) לבין מה שקרה.

מה אמר השליח?	מה זה אומר?
● "נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פִלְשְׁתִּים"	● ארון ה' נמצא בידי הפלשתים
● "וְגַם מַגְפָּה גְדוֹלָה הִיְתָה בָעָם"	● ישראל ברחו מן המלחמה
● "וְגַם־שְׁנֵי בָנֶיךָ מָתוּ"	● רבים מן העם נהרגו
● "וַאֲרֹן הָאֱלֹקִים נִלְקָחָה"	● חפני ופינחס מתו

תשובה: נס ישראל - ישראל ברחו • מגפה גדולה - רבים נהרגו • שני בנים מתו - חפני ופינחס מתו • וארון האלקים נלקח - הארון בידי הפלשתים.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
עלי שאל: "מָה־הָיָה הַדָּבָר בָּנִי".	נכון	-
עלי נפל מן הכסא כששמע שבניו מתו.	לא נכון	הוא נפל "כְּהִזְכִּירוֹ אֶת־אֲרֹן הָאֱלֹקִים" - כששמע שהארון נלקח (פסוק יח).
במערכה השנייה נפלו מישראל שלושים אלף רגלי.	נכון	-

שאלת חשיבה

6. עלי שמע באותו יום שבניו מתו, ובכל זאת נפל רק כששמע על הארון. מה זה מלמד על עלי?

תשובה: תשובה אפשרית: כבוד ה' וארון ה' היו חשובים לעלי יותר מכל דבר, אפילו יותר מבניו - "כִּי־הָיָה לָבוֹ חֵרֶד עַל אֲרֹן הָאֱלֹקִים".

7. האיש מבנימין בא לשילה "וּמַדְיּוֹ קָרְעִים וְאֶדְמָה עַל־רֹאשׁוֹ" (פסוק יב). מה רצה להראות בכך?

תשובה: תשובה אפשרית: אלה סימנים של אבל וצער; כבר במראה שלו הראה שקרה אסון גדול.

דף עבודה

8

פרק ה: נדודי הארון

שמואל א פרק ה, פסוקים א-יב • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ז) וַיֵּרְאוּ אַנְשֵׁי־אַשְׁדּוֹד כִּי־כֵן וַאֲמָרוּ לֹא־יָשֵׁב אַרְוֹן אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּנוּ כִּי־קָשְׁתָהּ יָדוֹ עָלֵינוּ וְעַל דָּגוֹן אֱלֹקֵינוּ: (ח) וַיִּשְׁלְחוּ וַיֹּאסְפוּ אֶת־כָּל־סִרְיֵי פְלִשְׁתִּים אֲלֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ מִה־נִּעֲשֶׂה לְאַרְוֹן אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ גַם יֹסֵב אַרְוֹן אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְבּוּ אֶת־אַרְוֹן אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל:

(שמואל א פרק ה', פסוקים ז'-ח')

השלמה

1. השלם לפי פסוקים א-ה.

הפלשתים הביאו את ארון האלקים מ אבן העזר אל העיר אשדוד, והציגו אותו בבית דגון. בבוקר מצאו את דגון נופל לפני ארון ה'. בבוקר השני נמצאו ראשו ושתי כפות ידיו כרותות על ה מפתן.

סדר אירועים

2. הארון עבר בשלוש ערים. כתוב מספר מ' עד 3 לפי הסדר.

אשדוד	עקרון	גת
<u>1</u>	<u>3</u>	<u>2</u>

איתור בפסוק

3. מה שאלו אנשי אשדוד את סרני פלשתים? העתק מפסוק ח.

תשובה: "מִה־נִּעֲשֶׂה לְאַרְוֹן אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל"

4. מה צעקו אנשי עקרון כשהגיע אליהם הארון? העתק מפסוק י.

תשובה: "הִסְבּוּ אֵלַי אֶת־אַרְוֹן אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל לְהַמִּיתֵנִי וְאֶת־עַמִּי"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

המפתן – אסקופה

5. קרא את רש"י על פרק ה, פסוק ד, וענה.

(א) מה קשה לרש"י? מה פירוש המילה "המפתן"(ב) מה הוא המפתן לפי רש"י? אסקופה – סף הדלת

ג) איזה מנהג היה לכהני דגון בגלל זה? הם לא דרכו על מפתן דגון באשדוד

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
אחרי הנפילה הראשונה השיבו אנשי אשדוד את דגון למקומו.	נכון	–
ה' הכה רק את כהני דגון.	לא נכון	ה' הכה את אנשי אשדוד ואת גבולותיה, ואחר כך את אנשי גת ועקרון.
צעקת העזרה של אנשי העיר עלתה השמימה.	נכון	–

בחר את התשובה הנכונה

6. מה החליטו סרני פלשתים בפעם הראשונה שנאספו? (פסוק ח)

- א. ☐ להחזיר מיד את הארון לישראל
 ב. ☒ להעביר את הארון לגת
 ג. ☐ לשבור את הארון

7. מה החליטו סרני פלשתים בפעם השנייה שנאספו? (פסוק יא)

- א. ☐ להעביר את הארון לעקרון
 ב. ☐ להשאיר את הארון בגת
 ג. ☒ לשלח את הארון למקומו

שאלת חשיבה

8. הפלשתים העבירו את הארון מעיר לעיר במקום להחזיר אותו מיד לישראל. מדוע לדעתך קשה היה להם להודות שה' הוא שמכה אותם?

תשובה: תשובה אפשרית: הם ניצחו את ישראל במלחמה וחשבו שגם דגון ניצח; קשה להודות בטעות ולוותר על הגאווה. רק כשהמכה באה בכל מקום – הודו.

צייר

צייר מפה פשוטה של שלוש ערי פלשתים – אשדוד, גת ועקרון – וסמן בחצים את הדרך שבה עבר הארון.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

9

פרק ו: השבת הארון לישראל

שמואל א פרק ו, פסוק א - פרק ז, פסוק א • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(י) וַיַּעֲשׂוּ הָאֲנָשִׁים כֹּן וַיִּקְחוּ שְׁתֵּי פָרוֹת עֲלוֹת וַיֹּאסְרוּם בְּעֶגְלָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם כָּלוּ בְּבֵית:
 (יא) וַיִּשְׁמוּ אֶת־אֲרוֹן ה' אֶל־הָעֶגְלָה וְאֶת הָאֲרָצָה וְאֶת עֲכָבְרִי הִזָּהֵב וְאֶת צִלְמֵי טַחֲרִיָּהֶם:
 (יב) וַיִּשְׂרְנָה הַפָּרוֹת בַּדֶּרֶךְ עַל־דֶּרֶךְ בֵּית שֹׁמֶשׁ בְּמִסְלָה אַחַת הֵלְכוּ הַלֵּךְ וְגָעוּ וְלֹא־סָרוּ זָמִין
 וּשְׁמֹאוֹל וְסַרְגִּי פִלְשְׁתִּים הֵלְכִים אַחֲרֵיהֶם עַד־גְּבוּל בֵּית שֹׁמֶשׁ:
 (שמואל א פרק ו', פסוקים י'-י"ב)

השלמה

1. השלם לפי פסוקים ב-ג.

הפלשתים קראו ל כהנים ול קוסמים ושאלו: "מִה־נַּעֲשֶׂה לְאֲרוֹן ה'". הם ענו: אל תשלחו אותו ריקם, אלא השיבו לו אשם, ואז תירפא.

איתור בפסוק

2. מה ייודע לפלשתים אם הפרות לא יעלו לבית שמש? העתק מסוף פסוק ט.

תשובה: "מִקְרָה הוּא הָיָה לָנוּ"

3. מי הלך אחרי העגלה עד גבול בית שמש? (פסוק יב) סרני פלשתים

רש"י מפרש

רש"י מפרש

וישרנה - ... ולפי פשוטו וישרנה לשון ישר דרך ישר היו הולכות
 הלך וגעו - לשון צעקת בקר געייה

4. קרא את רש"י על פרק ו, פסוק יב, וענה.

(א) מה קשה לרש"י? מה פירוש המילים "וישרנה" ו"וגעו"(ב) לפי רש"י, איך הלכו הפרות, ומה עשו בדרך? הלכו בדרך ישרה, ובדרך געו - צעקו בקול של בקר(ג) מדוע לדעתך געו הפרות? היעזר בפסוק ז. הן געו אחרי העגלים שלהן, שנשארו בבית

מתח קו

5. מתח קו בין המקום לבין מה שקרה בו.

מה קרה בו?	מקום
● הניחו עליה את הארון ואת הארגז	● שְׁדֵה פְּלִשְׁתִּים
● הארון הובא לבית אבינדב, ואלעזר בנו שמר עליו	● הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה
● הארון היה שם שבעה חודשים	● בֵּית שֹׁמֶשׁ
● אנשי העיר קצרו חיטים, ראו את הארון ושמחו	● קְרִיית יַעֲרִים

תשובה: שדה פלשתים - שבעה חודשים • האבן הגדולה - הניחו עליה את הארון והארגז • בית שמש - קצרו חיטים ושמחו • קריית יערים - בית אבינדב, ואלעזר שמר על הארון.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
הפלשתים שלחו עם הארון כלי זהב.	נכון	—
הפרות סטו מן הדרך כדי לחזור אל העגלים שלהן.	לא נכון	"וְלֹא־סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל" - הן הלכו ישר לבית שמש.
אנשי בית שמש הניחו את הארון בשדה שלהם.	לא נכון	הם שלחו שליחים אל יושבי קריית יערים, שיעלו את הארון אליהם (פסוק כא).

שאלת חשיבה

6. אנשי בית שמש אמרו: "מִי יוֹכַל לַעֲמֹד לִפְנֵי ה' הָאֱלֹקִים הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה" (פסוק כ). מה הם הבינו אחרי המכה?

תשובה: תשובה אפשרית: הם הבינו שהארון קדוש מאוד, ושצריך לנהוג בו ביראה ובכבוד; לכן ביקשו להעביר אותו למקום אחר, שבו ישמרו עליו כראוי.

צייר

צייר את אנשי בית שמש קוצרים חיטים בעמק ומרימים את עיניהם אל העגלה.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

10

פרק ז: מעמד התשובה במצפה

שמואל א פרק ז, פסוקים ב-יז • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יג) ויִכְנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לָבוֹא בְּגָבוֹל יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי יַד־ה' בַּפְּלִשְׁתִּים כָּל יְמֵי שְׁמוּאֵל: (יד) וַתִּשְׁבְּנָה הָעָרִים אֲשֶׁר לְקַחוּ־פְּלִשְׁתִּים מֵאֵת יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל מֵעֶקְרוֹן וְעַד־גֹּת וְאֶת־גְּבוּלֵן הֲצִיל יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין הָאֲמֹרִי: (טו) וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי חַיָּיו: (טז) וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה וְסָבַב בֵּית־אֵל וְהִגְלָגַל וְהַמְצִיפָה וְשָׁפֹט אֶת־יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה: (יז) וַתִּשָּׁבְתוּ הָרַמְתָּה כִּי־שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שָׁפֹט אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיְבֹר־שָׁם מִזְבֵּחַ לַה':

(שמואל א פרק ז', פסוקים י"ג-י"ז)

השלמה

1. השלם לפי פסוקים ב-ו.
עשרים שנה ישב הארון ב־קריית יערים. שמואל אמר לעם להסיר את אלוקי הנכר ולעבוד את ה' לבדו.
אחר כך קיבץ את כל ישראל ל מצפה, ושם צמו ואמרו: "חָטְאנוּ לַה'".

סדר אירועים

2. כתוב מספר מ' עד 5 לפי הסדר (פסוקים ז-יב).

מספר	מה קרה?
<u>3</u>	שמואל מעלה טלה חלב עולה לה' וזועק בעד ישראל.
<u>5</u>	שמואל מקים אבן וקורא לה "אבן העזר".
<u>1</u>	הפלשתים שומעים שישראל התקבצו, ועולים להילחם בהם.
<u>4</u>	ה' מרעים בקול גדול על הפלשתים, והם נגפים לפני ישראל.
<u>2</u>	בני ישראל מפחדים ומבקשים משמואל: אל תשתוק מלזעוק אל ה'.

איתור בפסוק

3. העתק מפסוק יג את המילים שמראות שהפלשתים לא תקפו עוד את ישראל.

תשובה: "וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לָבוֹא בְּגָבוֹל יִשְׂרָאֵל"

4. לאן חזר שמואל אחרי שסבב בערים, ומה בנה שם? (פסוק יז) לרמה, לביתו; בנה שם מזבח לה'

רש"י מפרש

רש"י מפרש

וישפט שמואל - בין איש לרעהו על עסקי ממון שביניהם או על עסקי עבירה שעברו

5. קרא את רש"י על פרק ז, פסוק ו, וענה.

- (א) מה קשה לרש"י? **במה "וישפט" שמואל את בני ישראל במצפה - מה היה המשפט**
 (ב) מה מסביר רש"י? פרט שני עניינים. **שפט בין איש לרעהו בענייני ממון, ועל עבירות שעברו**

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שמואל שפט את ישראל רק בשנה אחת.	לא נכון	"וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת-יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי חַיָּיו" (פסוק טו).
הערים שלקחו הפלשתים מעקרון ועד גת חזרו לישראל.	נכון	—
בכל שנה סבב שמואל בבית אל, בגלגל ובמצפה.	נכון	—

מן הכתוב אל החיים

6. שמואל לא ישב רק בביתו, אלא הלך מעיר לעיר כדי לשפוט את העם וללמד אותו. מה זה מלמד על מנהיג טוב? איך אפשר ללמוד ממנו בכיתה או בבית?

תשובה: תשובה אפשרית: מנהיג טוב הולך אל האנשים, מקשיב להם ודואג להם. גם אנחנו יכולים לגשת לחבר שצריך עזרה, ולא לחכות שהוא יבוא אלינו.

צייר

צייר את "אבן העזר" שהקים שמואל בין המצפה ובין השן.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

11

פרק ח: משפט המלך

שמואל א פרק ח, פסוקים א-כב • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יט) וַיִּמָּאֲנוּ הָעָם לְשִׁמְעַע בְּקוֹל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי אִם־מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ: (כ) וַהֲיִינוּ גַם־אֲנַחְנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם וְשִׁפְטָנוּ מִלִּפְנֵי וַיֵּצֵא לִפְנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת־מִלְחַמָּתָנוּ: (כא) וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֶת כָּל־דְּבָרֵי הָעָם וַיַּדְבֵּרֵם בְּאָזְנֵי ה': (כב) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹלִי וְהַמְלִכְתָּ לָּהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לָכוּ אִישׁ לְעִירוֹ:

(שמואל א פרק ח', פסוקים י"ט-כ"ב)

השלמת הפסוק

1. השלם את דברי הזקנים לשמואל (פסוק ה) בעזרת מחסן המילים.

מחסן מילים

זִקְנֵת • מֶלֶךְ • כָּל • בְּדִרְכֵּי

הִנֵּה אֵתָּה זִקְנֵת וּבְנֵיךָ לֹא הָלְכוּ בְּדִרְכֵּי עֵתָּה שִׁימָה לָנוּ מֶלֶךְ לְשִׁפְטָנוּ כָּל הַגּוֹיִם.

מי אמר למי?

2. כתוב ליד כל משפט מי אמר אותו ולמי.

הדברים	מי אמר?	למי?
"כִּי לֹא אֵתָּה מָאָסוּ כִּי־אֵתִי מָאָסוּ"	<u>ה'</u>	<u>לשמואל</u>
"לֹא כִּי אִם־מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ"	<u>העם</u>	<u>לשמואל</u>
"לָכוּ אִישׁ לְעִירוֹ"	<u>שמואל</u>	<u>לאנשי ישראל</u>

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ויטו - ...לא חטאו בני שמואל אלא לא הלכו בדרכי אביהן שהיה מחזר בכל מקומות ישראל ושופטן בעריהן והם לא עשו כן...

3. מה היה ההבדל בין שמואל לבין בניו, לפי רש"י?

תשובה: שמואל סובב בכל ערי ישראל ושפט את העם בעריהם; בניו לא עשו כן אלא ישבו במקומם.

רש"י מפרש

ולעשות כלי מלחמתו - לעשות אותם אומנים ונפחים ונגרים

4. מה קשה לרש"י? איך יעשה המלך "כלי מלחמה" מן הבנים? הקף:

א. המלך ייתן להם כלי מלחמה במתנהב. המלך יעשה אותם אומנים, נפחים ונגרים שיעבדו בשבילוג. המלך ישלח אותם לקנות כליםנכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
בני שמואל שפטו בבאר שבע.	נכון	-
העם שמע בקול שמואל וחזר בו מבקשת המלך.	לא נכון	העם מיאן לשמוע ואמר: מלך יהיה עלינו.
ה' אמר לשמואל לא להמליך מלך.	לא נכון	ה' אמר: "שמע בקולם והמלכת להם מלך".

שאלת חשיבה

5. העם אמר: "ויצא לפנינו ונלחם את מלחמותינו" (פסוק כ). מי נלחם בשבילם עד עכשיו? מה מלמד אותנו הדבר על מלכות שמים מול מלכות בשר ודם?

תשובה: ה' נלחם בשבילם (כמו בפרק ז במצפה). העם רצה מלך בשר ודם במקום לסמוך על ה', המלך האמיתי.

צייר צייר את מה שהכי אהבת ללמוד בדף הזה, וכתוב מתחת לציור מה ציירת.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

12

פרק ט: שאול ושמואל

שמואל א פרק ט, פסוקים א-כז • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יח) וַיִּגַּשׁ שְׁאוּל אֶת־שְׁמוּאֵל בְּתוֹךְ הַשָּׁעַר וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָא לִי אֵי־זֶה בֵּית הָרֹאֶה: (יט) וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת־שְׁאוּל וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָרֹאֶה עָלֶיךָ לְפָנַי הַבָּמָה וְאַכְלָתָם עִמִּי הַיּוֹם וְשַׁלַּחְתִּיךָ בַּבֶּקֶר וְכָל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ אֶגִּיד לָךְ: (כ) וְלֹאֲתָנוּת הָאֲבֹדוֹת לָךְ הַיּוֹם שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים אֶל־תֵּשֶׁם אֶת־לִבְךָ לָהֶם כִּי נִמְצְאוּ וְלָמִי כָל־חֲמַדַּת יִשְׂרָאֵל הֲלוֹא לָךְ וּלְכָל בֵּית אָבִיךָ: (כא) וַיַּעַן שְׁאוּל וַיֹּאמֶר הֲלוֹא בֶן־יָמִינִי אָנֹכִי מִקְטָנִי שְׁבָטִי יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁפַּחְתִּי הַצֶּעֳרָה מִכָּל־מִשְׁפָּחוֹת שְׁבָטֵי בְנֵי־מִן וְלָמָּה דִּבַּרְתָּ אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה:

(שמואל א פרק ט', פסוקים י"ח-כ"א)

בחר את התשובה הנכונה

1. מה שאל שאול את שמואל בתוך השער? הקף:

א. היכן האתונות?

ב. היכן בית הרואה?

ג. היכן הדרך לגבעה?

2. מה הבטיח שמואל לשאול על האתונות (פסוק כ)?

תשובה: "אֶל־תֵּשֶׁם אֶת־לִבְךָ לָהֶם כִּי נִמְצְאוּ"

איתור בפסוק

3. העתק מפסוק כא את המילים שבהן שאול מקטין את עצמו ואת משפחתו.

תשובה: "הֲלוֹא בֶן־יָמִינִי אָנֹכִי מִקְטָנִי שְׁבָטִי יִשְׂרָאֵל"

4. מה אפשר ללמוד מתשובה זו על אופיו של שאול?

תשובה: שאול היה עניו - לא חשב שהוא ראוי לגדולה.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

פן יחדל אבי מן האתונות - שתגדל דאגה שלנו עליו עד שישכח את האתונות

5. לפי רש"י, ממה חשש שאול כשאמר "פן יחדל אבי מן האתונות"?

תשובה: שאביו ידאג להם יותר מאשר לאתונות, וישכח מהן.

רש"י מפרש

אשר אמרתי אליך - לפי שידע שמואל שיבא שאול צוה לתת לו מנה יפה לצרכו

6. מה קשה לרש"י? איך היתה לשמואל מנה מוכנה לשאול לפני שבא? הקף:

א. **שמואל ידע מראש ששאול יבוא, וציווה לשמור לו מנה יפה**

ב. **הטבח שכח מנה אחת**

ג. **שאול ביקש מנה מיוחדת**

מתח קו

7. מתח קו בין המילים לבין פירושן.

המילה	הפירוש
הִרְאָה	ימשול, ינהיג
יַעֲצַר בְּעַמִּי	ארוחה
מָנָה	נביא

תשובה: הרואה - נביא • יעצר בעמי - ימשול, ינהיג • מנה - ארוחה.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
ה' גילה לשמואל ששאול יבוא, יום אחד לפני כן.	נכון	-
שמואל הושיב את שאול בסוף השולחן.	לא נכון	שמואל הושיב אותו בראש הקרואים.
בבוקר שלח שמואל את הנער לפניו כדי לדבר עם שאול לבד.	נכון	-

שאלת חשיבה

8. ה' אמר: "כִּי רָאִיתִי אֶת עַמִּי כִּי בָאָה צֶעֱקָתוֹ אֵלַי". כתוב שני "מקרים" קטנים בפרק שבזכותם הגיע שאול אל שמואל. מה הם מלמדים אותנו?

תשובה: האתונות אבדו; הנער הציע ללכת אל איש האלקים; היה להם רבע שקל לתשורה. ה' מנהל את העולם דרך פרטים קטנים.

צייר

דף עבודה

13

פרק י: המשיחה בסתר

שמואל א פרק י, פסוקים א-טז • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(י) וַיָּבֹאוּ שָׁם הַגִּבְעָתָה וְהָיָה חֶבְל־נִבָּאִים לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם: (יא) וַיְהִי כָּל־יוֹדְעוֹ מֵאֵתְמוֹל שְׁלֹשׁ וַיֵּרְאוּ וְהָיָה עִם־נִבָּאִים נָבֵא וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִה־זֶּה הָיָה לְבֶן־קִישׁ הֲגַם שְׁאוֹל בְּנִבְיָאִים: (יב) וַיַּעַן אִישׁ מִשָּׁם וַיֹּאמֶר וּמִי אֲבִיהֶם עַל־כֵּן הָיְתָה לְמִשְׁלַל הֲגַם שְׁאוֹל בְּנִבְיָאִים: (יג) וַיְכַל מִהִתְנַבּוֹת וַיָּבֹא הַבָּמָה:

(שמואל א פרק י, פסוקים י'-י"ג)

השלמת הפסוק

1. השלם את פסוק יא בעזרת מחסן המילים.

מחסן מילים

נִבָּאִים • קִישׁ • רֵעֵהוּ • בְּנִבְיָאִים

וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מִה־זֶּה הָיָה לְבֶן קִישׁ הֲגַם שְׁאוֹל בְּנִבְיָאִים.

2. למה הופתעו האנשים שהכירו את שאול?

תשובה: כי לא היה נביא קודם, ופתאום ראו אותו מתנבא עם הנביאים.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ומי אביהם - מה תימה לך בדבר מי אביהם של נביאים וכי נבואה ירושה היא

3. מה ענה "איש משם" לפי רש"י? הקף:

א. שאביו של שאול היה נביא

ב. נבואה אינה ירושה - גם לנביאים האחרים לא היו אבות נביאים

ג. שאין לשאול אבא

רש"י מפרש

וירדת לפני הגלגל - ולאחר שתמלוך תרד הגלגל לפני קודם שארד אני

4. מה מוסיף רש"י על "וירדת לפני הגלגל"? מתי ירד שאול לגלגל?

תשובה: אחרי שימלך, ירד שאול לגלגל לפני שמואל, ושמואל יבוא אחריו.

מתח קו – האותות

5. מתח קו בין המקום לבין מה שקרה בו.

מה קרה?	המקום
● שאול מתנבא עם חבל נביאים	● קברת רחל
● שני אנשים אומרים: האתונות נמצאו	● אלון תבור
● שלושה אנשים נותנים לשאול שתי כיכרות לחם	● גבעת האלקים

תשובה: קבורת רחל – שני אנשים אומרים: האתונות נמצאו • אלון תבור – שלושה אנשים נותנים לחם • גבעת האלקים – שאול מתנבא.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שמואל משח את שאול לעיני כל העם.	לא נכון	שמואל משח אותו בסתר, כששניהם לבד.
אבי שאול הפסיק לדאוג לאתונות והתחיל לדאוג לבנו.	נכון	–
שאול סיפר לדודו על דבר המלוכה.	לא נכון	הוא סיפר רק שהאתונות נמצאו.

שאלת חשיבה

6. שמואל נתן לשאול אותות קטנים שקרו באותו יום. למה לדעתך היה חשוב שהאותות יבואו מיד, עוד לפני שיהיה מלך?

תשובה: כדי ששאול יאמין שדברי שמואל אמת, ויהיה בטוח שגם המלוכה תתקיים; וכדי שיבין שה' איתו.

ציור

צייר את מה שהכי אהבת ללמוד בדף הזה, וכתוב מתחת לציור מה ציירת.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

14

פרק י': ההמלכה במצפה

שמואל א פרק י', פסוקים יז-כז • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(כ) וַיִּקְרַב שְׁמוּאֵל אֶת כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכְּדוּ שָׁבֶט בְּנִימִן: (כא) וַיִּקְרַב אֶת־שִׁבְט בְּנִימִן לְמִשְׁפַּחְתּוֹ וּתְלָכָד מִשְׁפַּחַת הַמַּטְרִי וַיִּלְכְּדוּ שָׁאוּל בֶּן־קִישׁ וַיִּבְקֹשׁוּהוּ וְלֹא נִמְצָא: (כב) וַיִּשְׁאַל־עוֹד בַּה' הֲבֵא עוֹד הַלֵּם אִישׁ וַיֹּאמֶר ה' הִנֵּה־הוּא נֹחֵבֵא אֶל־הַכֹּלִים: (כג) וַיֵּרָצוּ וַיִּקְחֵהוּ מִשֵּׁם וַיִּתְּנֻצֵּב בְּתוֹךְ הָעָם וַיִּגְבֶּה מִכָּל־הָעָם מִשְׁכָּמוֹ וּמַעֲלָה: (כד) וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־הָעָם הִרְאִיתֶם אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ ה' כִּי אֵין כָּמֹהוּ בְּכָל־הָעָם וַיִּרְעוּ כָּל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ יַחֲי הַמֶּלֶךְ:

(שמואל א פרק י', פסוקים כ'-כ"ד)

סדר אירועים

1. כך נבחר שאול בגורל. מספר את השלבים לפי הסדר, מ-1 עד 4.

מספר	השלב
<u>3</u>	נלכד שאול בן קיש.
<u>1</u>	נלכד שבט בנימין.
<u>4</u>	שואלים בה' ומוצאים את שאול נחבא אל הכלים.
<u>2</u>	נלכדת משפחת המטרי.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

נחבא אל הכלים - ... אמר שמא איני ראוי לגדולה עד שישאלו באורים ותומים ושאלו ועלה בידו

2. לפי המדרש שמביא רש"י, למה התחבא שאול? הקף:

א. ☐ כי פחד מן העםב. ☒ כי חשב שאולי אינו ראוי לגדולה, עד שישאלו באורים ותומיםג. ☐ כי רצה להפתיע את העם

3. מה מלמד אותנו הדבר על המנהיג שה' בוחר בו?

תשובה: שהמנהיג הראוי הוא עניו ואינו רודף אחרי כבוד.

איתור בפסוק

4. העתק מפסוק כג את המילים המתארות את מראהו של שאול.

תשובה: "וַיִּגְבֹּה מְכַל־הָעַם מִשְׁכָּמוֹ וּמַעְלָה"

5. העתק מפסוק יח את המילים שבהן שמואל מזכיר את יציאת מצרים.

תשובה: "אֲנֹכִי הָעֵלִיתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם"

מתח קו

6. מתח קו בין מי שהלך לבין המקום אליו הלך (פסוקים כה-כו).

מי?	לאן הלך?
שָׁאוּל	כל אחד לביתו
כָּל הָעָם	לגבעה, ועימו החיל

תשובה: שאול - לגבעה, ועימו החיל • כל העם - כל אחד לביתו.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שמואל כתב את משפט המלוכה בספר והניח אותו לפני ה'.	נכון	-
כל העם הביאו לשאול מנחה.	לא נכון	בני בליעל בזו לו ולא הביאו לו מנחה.
שמואל אמר שאין כמו שאול בכל העם.	נכון	-

שאלת חשיבה

7. שאול נמשח בסתר בפרק י, ובכל זאת נבחר שוב בגורל לפני כל העם. למה לדעתך היה צריך גם את הגורל במצפה?

תשובה: כדי שכל העם יראה שה' בחר בשאול ולא שמואל לבדו, ויקבל אותו כמלך.

צייר

צייר את מה שהכי אהבת ללמוד בדף הזה, וכתוב מתחת לציור מה ציירת.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

15

פרק יא: המלחמה בעמון

שמואל א פרק יא, פסוקים א-טו • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ח) ויפקדם בבזק ויהיו בני־ישראל שלש מאות אלף ואיש יהודה שלשים אלף: (ט) ויאמרו למלאכים הבאים כה תאמרון לאיש יביש גלעד מחר תהיה־לכם תשועה כחם השמש ויבאו המלאכים ויגידו לאנשי יביש וישמחו: (י) ויאמרו אנשי יביש מחר נצא אליכם ועשיתם לנו ככל־הטוב בעיניכם: (יא) ויהי ממחרת וישם שאול את־העם שלשה ראשים ויבאו בתוך־המחנה באשמרת הבקר ויכו את־עמון עד־חם היום ויהי הנשארים ויפצו ולא נשארו־בם שנים יחד:

(שמואל א פרק י"א, פסוקים ח'–י"א)

בחר את התשובה הנכונה

1. כמה זמן ביקשו זקני יבש מנחש העמוני? הקף:

א. ☐ שלושה ימיםב. ☒ שבעה ימיםג. ☐ חודש ימים

השלמת הפסוק

2. השלם את פסוק ט בעזרת מחסן המילים.

מחסן מילים

מָחָר • תְּשׁוּעָה • הַשֶּׁמֶשׁ • וַיִּשְׂמְחוּ

מָחָר תְּהִיָּה לָכֶם תְּשׁוּעָה כְּחֹם הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּבְאוּ הַמְּלָאכִים וַיִּגִּידוּ לְאַנְשֵׁי יָבִישׁ וַיִּשְׂמְחוּ.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

לבקרו – לבהמותיו

3. מה מפרש רש"י על המילה "לבקרו"?

תשובה: הבקר שלו – הבהמות שלו.

רש"י מפרש

אחרי הבקר – אחר זמן מועד ביאת הבקר מן השדה

4. מה מוסיף רש"י? מתי בא שאול מן השדה?

תשובה: אחרי השעה שבה הבקר חוזר מן השדה – בסוף יום עבודה. גם אחרי שנבחר למלך, שאול המשיך לעבוד בשדה.

מי אמר למי?

הדברים	מי אמר?	למי?
"כִּרְת־לָנוּ בְרִית וְנַעֲבֹדָךְ"	<u>אנשי יבש</u>	<u>לנחש העמוני</u>
"מִה־לָּעָם כִּי יִבְכוּ"	<u>שאול</u>	<u>לאנשים שסביבו</u>
"לֹא־יוֹמֶת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה"	<u>שאול</u>	<u>לעם</u>
"לָכוּ וְנִלְכָּה הַגִּלְגָּל"	<u>שמואל</u>	<u>לעם</u>

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שאול חילק את העם לשלושה ראשים.	נכון	–
אחרי המלחמה נשארו מאנשי עמון מחנות גדולים.	לא נכון	לא נשארו בהם שניים יחד.
בגלגל הקריבו זבחים שלמים ושמחו מאוד.	נכון	–

שאלת חשיבה

5. שאול כתב: "אֲנִי אֵינִי יָצָא אַחֲרֵי שְׂאוֹל וְאַחֲרֵי שְׂמוּאֵל". למה לדעתך הזכיר שאול גם את שמואל? איך זה קשור לחיבור בין אמונה לשדה הקרב?

תשובה: כי שמואל הוא הנביא; שאול רצה שהעם יידע שהמלחמה היא בשליחות ה', ושהמלך והנביא פועלים יחד. כך התאחד העם ויצא כאיש אחד.

ציור

צייר את מה שהכי אהבת ללמוד בדף הזה, וכתוב מתחת לציור מה ציירת.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

16

פרק יב: נאום שמואל

שמואל א פרק יב, פסוקים א-כה • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ו) וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם הִ' אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֲשֶׁר הָעֵלָה אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: (ז) וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ וְאִשְׁפָּטָה אֶתְכֶם לִפְנֵי הִ' אֵת כָּל־צַדִּיקוֹת הִ' אֲשֶׁר־עָשָׂה אֶתְכֶם וְאֶת־אֲבֹתֵיכֶם: (ח) כֹּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרָיִם וַיִּזְעַקוּ אֲבֹתֵיכֶם אֶל־הִ' וַיִּשְׁלַח הִ' אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרָיִם וַיֵּשְׁבוּ בְּמִקְוֹם הַזֶּה:

(שמואל א פרק י"ב, פסוקים ו'-ח')

סדר אירועים

1. שמואל מזכיר לעם את תולדות ישראל. מספר לפי הסדר, מ-1 עד 4.

מספר	האירוע
<u>3</u>	ה' שולח שופטים: ירובעל, בדן, יפתח ושמואל.
<u>1</u>	יעקב יורד למצרים.
<u>4</u>	העם מבקש מלך כשנחש מלך עמון בא עליהם.
<u>2</u>	ה' שולח את משה ואהרן להוציא את ישראל ממצרים.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

את שור מי לקחתי – לעבודתי

2. לפי רש"י, לשם מה היה אפשר לקחת שור?

תשובה: לעבודה – שמואל לא לקח שור של אחרים לעבוד בו.

רש"י מפרש

והיתם גם אתם – ותתקיימו לאורך ימים גם אתם גם המלך

3. מה מוסיף רש"י על המילים "והיתם גם אתם"? הקף:

א. שהעם והמלך יתקיימו לאורך ימיםב. שהעם יהיה מלךג. שהמלך יהיה נביא

 רש"י מפרש

בעבור שמו הגדול – אשר יצא שמו עליכם שהוא מושיעכם ולמען לא יתמעט שם גדלו

4. לפי רש"י, למה ה' לא יעזוב את עמו?

תשובה: כי שמו של ה' נקרא עליהם – הוא המושיע שלהם, ולא ירצה שיתמעט שם גדולתו.

 איתור בפסוק

5. העתק מפסוק יט את המילים שבהן העם מודה בחטאו.

תשובה: "כִּי־יִסְפְּנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ רָעָה לְשָׁאֵל לָנוּ מֶלֶךְ"

 נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
העם העיד ששמואל לא לקח מהם מאומה.	נכון	–
שמואל אמר לעם לעזוב את ה' כי עכשיו יש להם מלך.	לא נכון	שמואל אמר: "אל תסורו מאחרי ה'".
אם העם והמלך ירעו – יספו.	נכון	–

 שאלת חשיבה

6. שמואל אמר: "אם תִּירָאוּ אֶת ה'... וְהִיִּתְם גַּם אֲתֶם וְגַם הַמֶּלֶךְ". מה התנאי להצלחת המלוכה? הסבר במילים שלך את הקשר בין מלכות שמים למלכות בשר ודם.

תשובה: המלוכה תצליח רק אם העם והמלך יראו את ה' וישמעו בקולו. המלך הוא שליח של ה' – ה' הוא המלך האמיתי.

 ציור

 צייר את מה שהכי אהבת ללמוד בדף הזה, וכתוב מתחת לציור מה ציירת.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

17

פרק יג: הקרב במכמש והכישלון בגלגל

שמואל א פרק יג, פסוקים א-כג • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יט) וְחָרַשׁ לֹא יִמָּצֵא בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי־אָמְרוּ פְּלִשְׁתִּים כֹּה יַעֲשׂוּ הָעִבְרִים חֶרֶב אוֹ חֲנִית:
 (כ) וַיִּרְדּוּ כָל־יִשְׂרָאֵל הַפְּלִשְׁתִּים לְלָטוֹשׁ אִישׁ אֶת־מַחְרָשְׁתּוֹ וְאֶת־אֲתוֹ וְאֶת־קֶרְדְּמוֹ וְאֶת־מַחְרָשְׁתּוֹ: (כא) וְהָיְתָה הַפְּצִירָה פִּים לַמַּחְרָשׁ וְלֹא־תִים וְלִשְׁלֹשׁ קִלְשׁוֹן וְלִהְיוֹתֵם וְלִהְצִיב הַדֶּרֶבּוֹ: (כב) וְהָיָה בַּיּוֹם מִלְחָמָה וְלֹא נִמָּצָא חֶרֶב וְחֲנִית בְּיַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אֶת־שָׂאוֹל וְאֶת־יוֹנָתָן וְתַמָּצָא לְשָׂאוֹל וְלִיוֹנָתָן בָּנוּ:

(שמואל א פרק יג, פסוקים י"ט-כ"ב)

מתח קו

1. מה עשה כל אחד? מתח קו (פרק יג, פסוקים ב-ו).

מה עשה?
● באו עם רכב ופרשים רבים, כחול אשר על שפת הים
● התחבאו במערות ובבורות
● היכה את נציב פלשתים בגבע
● תקע בשופר בכל הארץ

מי?
● יונתן
● שאול
● הפלשתים
● העם

תשובה: יונתן - היכה את נציב פלשתים בגבע • שאול - תקע בשופר בכל הארץ • הפלשתים - באו עם רכב ופרשים רבים • העם - התחבאו במערות ובבורות.

איתור בפסוק

2. למה לא נתנו הפלשתים חרש ברזל בישראל? העתק מפסוק יט.

תשובה: "כֹּה יַעֲשׂוּ הָעִבְרִים חֶרֶב אוֹ חֲנִית"3. באיזו מילה פתח שמואל את דבריו לשאול? העתק מפסוק יג. "נִסְכַּלְתָּ"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

הגישו אלי העולה - זר מותר להקריב בבמה

4. קרא את רש"י על פרק יג, פסוק ט, וענה.

(א) מה קשה לרש"י? שאל לא היה כהן – איך ביקש להקריב עולה?

(ב) מה מסביר רש"י? בבמה מותר גם לזר – למי שאינו כהן – להקריב

(ג) אם כן, מה היה החטא של שאל? שלא חיכה לשמואל כפי שנצטווה, ולא שמע בקול הנביא

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
הפלשתים חנו במכמש, קדמת בית און.	נכון	–
שמואל אמר לשאל: "בְּקֶשׁ ה' לֹא אִישׁ כָּלֶבֶב".	נכון	–
אחרי שהלך שמואל, נשארו עם שאל שלושת אלפים איש.	לא נכון	נשארו עמו כשש מאות איש (יג, טו).
כדי לחדד את כלי העבודה, ירדו ישראל אל הפלשתים.	נכון	–

השלמה

5. השלם לפי פסוקים טז-יז.

שאל ויונתן בנו ישובו ב גבע בנימין, והפלשתים חנו ב מכמש. ממחנה פלשתים יצא המשחית ב שלושה ראשים.

שאלת חשיבה

6. שאל פחד שהעם יתפזר ושהפלשתים יבואו. מה היית אומר לו כדי לחזק אותו לחכות לשמואל עד הסוף?

תשובה: תשובה אפשרית: "שמואל הוא נביא ה', וה' ציווה לחכות לו. הניצחון לא תלוי במספר האנשים אלא בה', ולכן כדאי לחכות ולשמוע בקולו – גם כשקשה."

צייר

צייר את כלי העבודה שהיו צריכים לחדד אצל הפלשתים: מחרשה, את וקרדום.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

18

פרק יד: מעשה יונתן ונערו

שמואל א פרק יד, פסוקים א-כג • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום**נקרא בכתוב**

(יא) ויגלו שניהם אל-מצב פלשתים ויאמרו פלשתים הנה עברים יצאים מן-החרים אשר התחבאו-שם: (יב) ויענו אנשי המצבה את-יונתן ואת-נשא כליו ויאמרו עלו אלינו ונודיעה אתכם דבר ויאמר יונתן אל-נשא כליו עלה אחרי כי-נתנם ה' בידי ישראל: (יג) ויעל יונתן על-גידיו ועל-רגליו ונשא כליו אחריו ויפלו לפני יונתן ונשא כליו ממותת אחריו:

(שמואל א פרק י"ד, פסוקים י"א-י"ג)

איתור בפסוק

1. היכן ישב שאול כשיצא יונתן? העתק מפסוק ב.

תשובה: "בְּקֶצֶה הַגְּבֻעָה תַּחַת הָרֶמּוֹן אֲשֶׁר בְּמִגְדּוֹן"2. מי היה הכהן עם שאול, ומה נשא? (פסוק ג) אחיה בן אחיטוב; נשא אפוד**רש"י מפרש****רש"י מפרש**

מענה - ... וגבורה גדולה היא זו שהיו קרובים זה לזה ונכונים לעזור זה את זה
והעברים היו לפלשתים - בעזרתם מחמת יראה מתמול שלשום והיום נהפכו גם המה עם חבריהם להיות בעזרת אחיהם

3. קרא את רש"י על פרק יד, פסוק יד, וענה: מה מוסיף רש"י? למה הניצחון של יונתן ונערו היה גבורה גדולה? כי הפלשתים היו קרובים זה לזה ומוכנים לעזור זה לזה, ובכל זאת יונתן ונערו היכו כעשרים איש

4. קרא את רש"י על פרק יד, פסוק כא, וענה.

(א) מה קשה לרש"י? איך יש "עברים" - בני ישראל - שהיו עם הפלשתים?(ב) איך מסביר רש"י? מפחד הם עזרו לפלשתים, אבל ביום הניצחון חזרו להיות בעזרת אחיהם

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
יונתן סיפר לאביו שהוא יוצא אל מצב פלשתים.	לא נכון	"וּלְאָבִיו לֹא הִגִּיד" (יד, א).
נושא הכלים אמר ליונתן: "הֲנִנִּי עִמָּךְ כְּלָבְכָּךְ".	נכון	—
הפלשתים אמרו ליונתן ולנערו: "דְּמוּ".	לא נכון	הם אמרו "עָלוּ אֵלֵינוּ" (יד, יב).
צופי שאול ראו שההמון במחנה פלשתים נמוג.	נכון	—

מי אמר? למי?

5. השלם בטבלה.

הדברים	מי אמר?	למי?
"פְּקֹדוּ-נָא וְרְאוּ מִי הָלַךְ מֵעַמָּנוּ"	<u>שאול</u>	<u>לעם אשר איתו</u>
"אִסְףִּי יָדָךְ"	<u>שאול</u>	<u>לכהן - אחיה</u>
"עֲלֵה אַחֲרַי כִּי-נִתְּנָם ה' בְּיַד יִשְׂרָאֵל"	<u>יונתן</u>	<u>לנושא כליו</u>

שאלת חשיבה

6. יונתן אמר: "אוֹלִי יַעֲשֶׂה ה' לָנוּ". למה, לדעתך, אמר "אוֹלִי" ולא "בטוח"?

תשובה: תשובה אפשרית: יונתן בטח בה', אבל ידע שאדם אינו יודע מראש מה ה' רוצה, ולכן ביקש אות. הוא עשה את ההשתדלות שלו, והשאיר את התוצאה בידי ה'.

צייר

צייר את שתי שיני הסלע, בוצץ וסנה, ואת הגיא שביניהן.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

19

פרק יד: השבועה, יערת הדבש והגורל

שמואל א פרק יד, פסוקים כד-נב • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(לו) וַיֹּאמֶר שְׁאוּל גֵּרְדָּה אַחֲרֵי פִלְשְׁתִּים לִילָה וְנִבְּזָה בָּהֶם עַד־אֹר הַבֹּקֶר וְלֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם אִישׁ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה וַיֹּאמֶר הִכְהֵן נִקְרְבָה הַלֵּם אֶל־הָאֱלֹקִים: (לז) וַיִּשְׁאַל שְׁאוּל בָּאֱלֹקִים הָאֵרֶד אַחֲרֵי פִלְשְׁתִּים הַתִּתָּנָם בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָנָהוּ בַּיּוֹם הַהוּא: (לח) וַיֹּאמֶר שְׁאוּל גִּשּׁוּ הַלֵּם כָּל פְּנוֹת הָעָם וּדְעוּ וִירְאוּ בְּמָה הִיָּתָה הַחֲטָאת הַזֹּאת הַיּוֹם: (לט) כִּי חִי־ה' הַמוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־יִשְׁנֹוּ בַּיּוֹנָתָן בְּנֵי כִי מוֹת יָמוּת וְאִין עָנָהוּ מְכָל־הָעָם: (שמואל א פרק י"ד, פסוקים ל"ו-ל"ט)

סדר אירועים

1. מספר את האירועים לפי הסדר (1 עד 5).

מספר	האירוע
<u>3</u>	שאוול שואל בה', וה' לא עונה לו.
<u>2</u>	העם אוכל על הדם, ושאוול מצווה לשחוט על אבן גדולה.
<u>1</u>	יונתן טובל את קצה המטה בדבש.
<u>5</u>	העם אומר לשאוול: "חֲלִילָה".
<u>4</u>	הגורל נופל על יונתן.

איתור בפסוק

2. מה רצה שאול לעשות בלילה? העתק מפסוק לו.

תשובה: "גֵּרְדָּה אַחֲרֵי פִלְשְׁתִּים לִילָה וְנִבְּזָה בָּהֶם עַד־אֹר הַבֹּקֶר"

3. מה אמר הכהן לשאוול? העתק מפסוק לו. "נִקְרְבָה הַלֵּם אֶל־הָאֱלֹקִים"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

עכר אבי את הארץ - בלבב את דעתם ואת ישועתם כמים עכורים
 אותו החל - אותו המזבח ראשון למזבחות שבנה שאול

4. קרא את רש"י וענה.

- (א) מה מוסיף רש"י על המילה "עָכָר"? השבועה בלבבלה את העם ואת הישועה - כמו מים עכורים, שאינם צלולים
- (ב) מה קשה לרש"י במילים "אתו החל לבנות מזבֵּחַ לה"? ומה מסביר? מה פירוש "החל" (התחיל)? רש"י: זה היה המזבח הראשון ששאל בנה

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
כשה' לא ענה, הבין שאול שיש חטא במחנה.	נכון	—
שאול נשבע שגם אם החטא ביונתן בנו - ימות.	נכון	—
בגורל הראשון נלכד העם.	לא נכון	יונתן ושאול נלכדו, והעם יצאו (יד, מא).
אחרי הקרב רדף שאול אחרי הפלשתים עד ארצם.	לא נכון	שאול עלה מאחרי פלשתים, והפלשתים הלכו למקומם (יד, מו).

טבלה

5. השלם לפי פסוקים מט-נא.

הי?	שמות
בני שאול	<u>יונתן, ישוי ומלכישוע</u>
שר הצבא של שאול	<u>אבינר בן נר, דוד שאול</u>
אבי שאול	<u>קיש</u>

שאלת חשיבה

6. העם הציל את יונתן ואמר: "כִּי־עַם־אֱלֹקִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה". מה הבין העם על מעשה יונתן? האם, לדעתך, צדק?

תשובה: תשובה אפשרית: העם הבין שיונתן לא חטא בכוונה - הוא לא שמע את השבועה - והישועה הגדולה באה דרכו בעזרת ה'. לכן לא ייתכן שימות. העם צדק, ושאול הסכים להתיר את שבועתו.

דף עבודה

20

פרק טו: מלחמת עמלק

שמואל א פרק טו, פסוקים א-יב • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ד) וישמע שאול את־העם ויפקדם בטלאים מאתים אלף רגלי ועשרת אלפים את־איש יהודה: (ה) ויבא שאול עד־עיר עמלק ויָרַב בַּנַּחַל: (ו) ויאמר שאול אל־הקניי לכו סרו רדו מתוך עמלקי פן־אספך עמו ואתה עשיתה חסד עם־כל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרַיִם ויָסַר קִינֵי מִתּוֹךְ עַמְלֶק:

(שמואל א פרק ט"ו, פסוקים ד'-ו')

איתור בפסוק

1. מתי פגע עמלק בישראל? העתק מפסוק ב.

תשובה: "בַּעֲלוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם"2. עד היכן היכה שאול את עמלק? (פסוק ז) מחילה בואר שור, אשר על פני מצרים3. מה סיפרו לשמואל בבוקר? העתק מפסוק יב לאן בא שאול. "בֶּאֱשָׁאֹל הַכַּרְמֶלָה"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

אל הקיני - בני יתרו ...

מציב לו יד - בונה לו מזבח

4. קרא את רש"י וענה.

(א) מי היו הקיני, לפי רש"י? בני יתרו, חותן משה(ב) מה קשה לרש"י במילים "מְצִיב לוֹ יָד" (פסוק יב)? מה פירוש "יד" כאן? הרי אין מדובר ביד של אדם(ג) איך מסביר רש"י? שאול בנה לו מזבח

טבלה

5. מין לפי פסוק ט: על מה חמלו שאול והעם, ומה החרימו?

החרימו	חמלו עליהם (השאירו)
<u>כל המלאכה הנמבזה והנמס - הדברים הגרועים</u>	<u>אגג, מיטב הצאן והבקר, המשנים, הכרים וכל הטוב</u>

מי אמר? למי?

6. השלם בטבלה.

הדברים	מי אמר?	למי?
"אֲתִי שָׁלַח ה' לְמַשְׁחֶה לְמֶלֶךְ"	<u>שמואל</u>	<u>לשואל</u>
"פֶּן־אֶסְפָּה עִמּוֹ"	<u>שואל</u>	<u>לקיני</u>
"כִּי־נָשַׁב מֵאַחֲרֵי וְאֶת־דְּבָרֵי לֹא הָקִים"	<u>ה'</u>	<u>לשמואל</u>

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שואל פקד את העם בטלאים.	נכון	—
שמואל שמח כששמע את דבר ה' על שואל.	לא נכון	"וַיַּחַר לְשִׁמּוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל־ה' כָּל־הַלַּיְלָה" (טו, יא).
שמואל השכים בבוקר לקראת שואל.	נכון	—
איש יהודה במלחמה היו עשרים אלף.	לא נכון	עשרת אלפים (טו, ד).

מן הכתוב אל החיים

7. שואל זכר את החסד שעשה הקיני לישראל לפני שנים רבות, והציל אותו. מה אפשר ללמוד מכך על הכרת הטוב?

תשובה: תשובה אפשרית: צריך לזכור טובה שעשו לנו, גם אחרי הרבה שנים, ולהחזיר טובה למי שעזר לנו - ולא לשכוח אותו.

צייר

צייר את בני הקיני יוצאים מתוך עמלק עם האוהלים והצאן שלהם.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

21

פרק טו: הנה שמע מזבח טוב

שמואל א פרק טו, פסוקים יג-לה • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יט) וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעַתְּ בְּקוֹל ה' וַתַּעַט אֶל־הַשָּׁלָל וַתַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה': (כ) וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל ה' וְאַלְךָ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר־שָׁלַחְנִי ה' וְאַבִּיָּא אֶת־אַגַּג מֶלֶךְ עַמְלֶק וְאֶת־עַמְלֶק הַחֶרֶם־תִּי: (כא) וַיִּסַּח הָעַם מִהַשָּׁלָל צֶאֱן וּבָקָר רֹאשֵׁית הַחֶרֶם לְזִבְחַת לַה' אֶלְקִידָה בְּגִלְגָּל:

(שמואל א פרק ט"ו, פסוקים י"ט-כ"א)

איתור בפסוק

1. במה האשים שמואל את שאול? העתק מפסוק יט.

תשובה: "וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעַתְּ בְּקוֹל ה' וַתַּעַט אֶל־הַשָּׁלָל"

2. מה קרה בסוף בין שמואל לשאול? (פסוק לא) שמואל שב אחרי שאול, ושאוּל השתחוּוה לה'

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ראשית החרם - מיטב החרם

וגם נצח ישראל לא ישקר - ... כי הקב"ה שהוא נצחונו של ישראל לא ישקר מליתן הטובה לזה שאמר ליתן

3. קרא את רש"י וענה.

(א) מה פירוש "ראשית החרם" לפי רש"י? מיטב החרם - הדברים הטובים ביותר שהיה צריך להחרים
 (ב) מה מוסיף רש"י על "נצח ישראל לא ישקר"? הקב"ה, "נצחונו של ישראל", לא יחזור בו מלתת את המלוכה למי שאמר לתת לו

טבלה

4. השלם בטבלה את הוויכוח בין שאול לשמואל.

שמואל ענה	שאול אמר
<u>שהוא שומע קול צאן וקול בקר</u>	"הֲקִימְתִּי אֶת־דְּבַר ה'" (פסוק יג)
<u>הנה שמע מזבח טוב, להקשיב מחלב אילים</u>	העם לקחו צאן ובקר "לִמְעַן זִבְחַת לַה'" (פסוק טו)
<u>לא אשוב עמך, כי מאסת את דבר ה'</u>	"וְנָשׁוּב עִמִּי" (פסוק כה)

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שאל הודה בחטאו מיד כשנפגש עם שמואל.	לא נכון	בהתחלה אמר "הַקִּימָתִי אֶת־דְּבַר ה'", ורק אחר כך אמר "חָטָאתִי".
שמואל אמר ששאל הוא ראש שבטי ישראל.	נכון	—
בסוף הלך שמואל לרמה, ושאל עלה לביתו בגבעת שאל.	נכון	—
שמואל ראה את שאל פעמים רבות אחרי זה.	לא נכון	שמואל לא הוסיף לראות את שאל עד יום מותו (טו, לה).

מתח קו

5. מתח קו בין המילה לפירוש שלה.

מילה	פירוש
הַחֶפֶץ	כבד אותי
כְּבֹדִי	חכה, הפסק
וַיִּסַּב	הרצון
הָרַף	פנה ללכת

תשובה: החפץ – הרצון • כבדני – כבד אותי • ויסב – פנה ללכת • הרף – חכה, הפסק.

שאלת חשיבה

6. שאל ביקש: "כְּבֹדִי נָא נֶגֶד זְקַנִי־עָמִי". מה היה חשוב לשאל גם ברגע הקשה הזה? ומה היה צריך להיות חשוב לו יותר?

תשובה: תשובה אפשרית: היה חשוב לו הכבוד שלו בעיני העם. יותר מזה היה צריך להיות חשוב לו לשוב בתשובה שלמה ולשמוע בקול ה' – גם אם העם לא יכבד אותו.

דף עבודה

22

פרק טז: משיחת דוד למלך

שמואל א פרק טז, פסוקים א-כג • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(י) ויַעֲבֹר יִשְׁי שְׁבַעַת בָּנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשְׁי לֹא־בָחַר ה' בָּאֶלֶּה: (יא) וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשְׁי הֲתִמּוּ הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר עוֹד שָׁאֵר הַקָּטָן וְהִנֵּה רָעָה בָּצֵאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשְׁי שְׁלַחָה וְקָחְנוּ כִּי לֹא־נִסָּב עַד־בָּאוּ פֹה: (יב) וַיִּשְׁלַח וַיָּבִיאוּהוּ וְהוּא אֲדָמוּנִי עַם־יִפֶּה עֵינָיו וְטוֹב רָאִי וַיֹּאמֶר ה' קוֹם מִשָּׁחָהוּ כִּי־זֶה הוּא: (יג) וַיִּסַּח שְׁמוּאֵל אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן וַיִּמָּשַׁח אֹתוֹ בְּקֶרֶב אֶחָיו וַתִּצְלַח רוּחַ־ה' אֶל־דָּוִד מִהַיּוֹם הַהוּא וְנִמְעָלָה וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ הָרְמָתָה:

(שמואל א פרק ט"ז, פסוקים י'-י"ג)

נושא: שמואל בבית לחם (פסוקים א-ה)

1. מה אמר ה' לשמואל לקחת בידו כשהלך לבית לחם?

○ קרן ומטה ● עגלת בקר ○ כינור

2. כיצד קיבלו זקני העיר את שמואל, ומה שאלו אותו? מיהרו לצאת לקראתו בחרדה, ושאלו אם בואו לשלום

איתור בפסוק

3. העתק מפסוק יא את המילים שבהן אמר שמואל שלא יתחילו את הסעודה עד שיבוא דוד.

תשובה: "כִּי לֹא־נִסָּב עַד־בָּאוּ פֹה"

4. העתק מפסוק יג מה קרה לדוד מן היום שבו נמשח.

תשובה: "וַתִּצְלַח רוּחַ־ה' אֶל־דָּוִד מִהַיּוֹם הַהוּא וְנִמְעָלָה"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

לא נסוב - לא נשב לאכול כל מושב סעודה קרויה הסבה

ותצלח רוח ה' - רוח גבורה

5. מה קשה לרש"י במילים «לא־נִסָּב»? מה פירוש המילה - הרי לא מדובר בהסתובבות

6. מה מוסיף רש"י על «רוח־ה'» שצלחה על דוד? הקף:

א. ☐ רוח של שינה

ב. ☒ רוח גבורה

ג. ☐ רוח של עצב

מתח קו

7. מתח קו בין התיאור לבין מי שנאמר עליו בפרק.

התיאור	על מי?
הבכור, שה' לא בחר בו	☒ דוד
אדמוני עם יפה עיניים	☒ אליאב
סרה ממנו רוח ה'	☒ ישי
העביר שבעה מבניו לפני שמואל	☒ שאול

תשובה: הבכור – אליאב • אדמוני עם יפה עיניים – דוד • סרה ממנו רוח ה' – שאול • העביר שבעה מבניו – ישי

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שמואל משח את דוד בקרן השמן בקרב אחיו.	נכון	–
אחרי שנמשח, חזר שמואל לבית לחם.	לא נכון	שמואל קם והלך הרמתה.
ישי שלח לשאול חמור לחם, נאד יין וגדי עזים אחד.	נכון	–
שאול לא רצה שדוד יישאר אצלו.	לא נכון	שאול ביקש מישי: "יַעֲמֹד־נָא דָּוִד לְפָנַי".
כשדוד ניגן בכינור – רווח לשאול.	נכון	–

שאלת חשיבה

8. הנער שהציע את דוד לשאול תיאר אותו בכמה תכונות (פסוק יח). איזו תכונה נראית לך החשובה ביותר? נמק.

תשובה: תשובה אפשרית: "וְהָיָה עִמּוֹ" – כי כל התכונות האחרות מצליחות רק כשה' עם האדם.

דף עבודה

23

פרק יז: גלית מחרף את מערכות ישראל

שמואל א פרק יז, פסוקים א-לא • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ח) וַיַּעֲמֵד וַיִּקְרָא אֶל־מַעֲרֹכַת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תִּצָּאוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה הֲלוֹא אֲנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֲבָדִים לְשָׂאוֹל בְּרוּ־לָכֶם אִישׁ וַיֵּרֶד אֵלָי: (ט) אִם־יֹכֵל לְהִלָּחֵם אִתִּי וְהִכְנִי וְהִינֹו לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוֹכֵל־לוֹ וְהִכִּיתִּיו וְהִיִּיתֶם לָנוּ לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ: (י) וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֲרַפְתִּי אֶת־מַעֲרֹכֹת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה תִּנּוּ־לִי אִישׁ וְנִלְחָמָה יָחַד: (יא) וַיִּשְׁמַע שָׂאוֹל וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבָרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיַּחֲתוּ וַיָּרְאוּ מְאֹד: (שמואל א פרק י"ז, פסוקים ח'-י"א)

נושא: המחנות בעמק האלה (פסוקים א-ג)

- השלם: הפלשתים עמדו על ההר מצד אחד, ישראל עמדו על ההר מן הצד השני, ו הגיא ביניהם.
- ממה היה עשוי הנשק של גלית? הקף את התשובה הנכונה.
● נחושת וברזל ○ עץ ואבן ○ זהב וכסף
- כמה בנים היו לישי, ומה היה שמו של האח הבכור? שמונה בנים; הבכור – אליאב

איתור בפסוק

- העתק מפסוק יא מה הרגישו שאול וכל ישראל כששמעו את דברי גלית.

תשובה: "וַיַּחֲתוּ וַיָּרְאוּ מְאֹד"

- העתק מפסוק יד את המילים שמלמדות שדוד היה הצעיר שבאחים.

תשובה: "וְדָוִד הוּא הַקָּטָן"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

איש הבנים – גבור ליצא ממערכתו לעמוד בין שתי המערכות
ודוד הולך – היה הולך ושב תמיד מאצל שאול לבית אביו

- מה קשה לרש"י בכינוי «אִישׁ־הַבָּנִים»? מה פירוש הכינוי – «בנים» של מה?

7. מה מוסיף רש"י על המילים «וְדָוִד הָלַךְ וַיָּשָׁב»?

- א. ☐ דוד הלך למלחמה ונשאר שם
 ב. ☒ דוד היה הולך ושב כל הזמן מאצל שאול לבית אביו
 ג. ☐ דוד ברח מן הצאן

מי אמר? למי?

המשפט	מי אמר?	למי?
"בְּרוּ לָכֶם אִישׁ וַיֵּרֶד אֵלָי" (ח)	<u>גלית</u>	<u>למערכות ישראל</u>
"וְאֶת־אֲחִיךָ תִּפְקֹד לְשָׁלוֹם" (יח)	<u>ישי</u>	<u>לדוד</u>
"מָה עָשִׂיתִי עִתָּה הֲלוֹא דָּבָר הוּא" (כט)	<u>דוד</u>	<u>לאליאב</u>

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שלושת האחים הגדולים של דוד הלכו אחרי שאול למלחמה.	נכון	—
דוד עזב את הצאן בלי שומר.	לא נכון	"וַיֵּטֶשׂ אֶת־הַצֹּאן עַל־שֹׁמֵר" - השאיר אותו אצל שומר.
העם אמר שהאיש שיכה את גלית יקבל עושר גדול מן המלך.	נכון	—

שאלת חשיבה

8. אליאב כעס על דוד וחשד בו (פסוק כח). כיצד הגיב דוד? מה אפשר ללמוד מתגובתו?

תשובה: תשובה אפשרית: דוד לא נכנס לריב; ענה בקצרה והמשיך במה שחשוב. לומדים לא להגיב בכעס כשמישהו חושד בנו.

צייר

צייר את מה שהכי אהבת ללמוד בדף הזה, וכתוב מתחת לציור מה ציירת.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

24

פרק יז: קרב דוד וגלית

שמואל א פרק יז, פסוקים לב-נח • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(לח) וַיִּלְבָּשׁ שָׂאוּל אֶת-דָּוִד וְנָתַן קֹבֶעַ נְחֹשֶׁת עַל-רָאשׁוֹ וַיַּלְבֹּשׁ אֹתוֹ שָׂרִיוֹן: (לט)
וַיַּחְגֵּר דָּוִד אֶת-חַרְבּוֹ מֵעַל לְמַדְיוֹ וַיָּאֵל לָלֶכֶת כִּי לֹא-נָסָה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-שָׂאוּל לֹא אוֹכַל
לָלֶכֶת בָּאֵלֶּה כִּי לֹא נָסִיתִי וַיִּסָּרֶם דָּוִד מֵעָלָיו: (מ) וַיִּסַּח מִקְלוֹ בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר-לוֹ הַמָּשָׁה
חֲלָקִי-אַבְנִים מִן-הַנֶּחֱל וַיִּשֶׂם אֹתָם בְּכָלִי הָרַעִים אֲשֶׁר-לוֹ וַבִּזְלָקוֹט וְסָלְעוֹ בְּיָדוֹ וַיִּגַּשׁ
אֶל-הַפִּלִּשְׁתִּי:

(שמואל א פרק יז, פסוקים ל"ח-מ')

נושא: דוד מתנדב (פסוקים לב-לז) 1. מה אמר דוד לשאול בפסוק לב? שלא יפחד איש מגלית - דוד עבדו ילך וילחם בו

2. מה עשה דוד כשהארי נשא שם מן העדר? (פסוקים לד-לה)

● יצא אחריו, הכה אותו והציל את השה מפיו ○ קרא לאביו לעזרה ○ ברח עם הצאןאיתור בפסוק

3. העתק מפסוק מב מדוע בזה גלית לדוד.

תשובה: "כִּי-הָיָה נָעַר וְאֶדְמֹנִי עִם-יָפָה מִרְאָה"

4. העתק מפסוק נ את המילים שמלמדות שדוד ניצח בלי חרב.

תשובה: "וַחֲרֹב אֵין בְּיַד-דָּוִד"

רש"י מפרש רש"י מפרש

את דוד מדיו - נהפכו להיות כמדת דוד משנמשח בשמן המשחה אף שהיו של שאול שהיה גבוה
מכל העם משכמו ומעלה

בן מי זה הנער - וכי לא היה מכירו והלא כתיב (לעיל טז כא) ויאהבהו מאד ויהי לו נושא כליו

5. מה קשה לרש"י בשאלת שאול «בְּנִי-מִיָּזָה הַנָּעַר»? שאול כבר הכיר את דוד, שהיה נושא כליו - מדוע
הוא שואל מיהו?

6. מה מוסיף רש"י על המילים «וַיִּלְבַּשׁ שָׂאוֹל אֶת־דָּוִד מְדִיוֹ»? הקף:

- א. ☒ **הבגדים של שאול הגבוה התאימו בנס למידה של דוד**
 ב. ☐ **הבגדים היו קטנים מדי לשאול**
 ג. ☐ **דוד קנה בגדים חדשים**

סדר אירועים

7. מספר לפי הסדר (1 עד 4):

מספר	האירוע
<u>4</u>	אבנר מביא את דוד לפני שאול, וראש הפלשתי בידו.
<u>1</u>	דוד אומר לשאול שהכה את הארי ואת הדוב.
<u>2</u>	גלית מקלל את דוד באלוקיו.
<u>3</u>	אנשי ישראל ויהודה רודפים אחרי הפלשתים עד שערי עקרון.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
דוד שם את האבנים בכלי הרועים, בילקוט.	נכון	–
גלית נפל על גבו.	לא נכון	"וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אֶרְצָה".
כשראו הפלשתים שמת גיבורם – ברחו.	נכון	–

שאלת חשיבה

8. דוד אמר: «כִּי לֹא הִמְלַחְמָה». למה חשוב היה לדוד שכל העם יידע זאת, ולא רק שינצח?

תשובה: תשובה אפשרית: כדי שכולם יבינו שהניצחון בא מה' ולא מכוח הנשק, ויחזקו את אמונתם בה'; כך יתקדש שם ה'.

דף עבודה

25

פרק יח: שאול עוין את דוד

שמואל א פרק יח, פסוקים א-ל • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יב) וַיָּרָא שְׂאוּל מִלִּפְנֵי דָוִד כִּי־הָיָה ה' עִמּוֹ וַיַּעַם שְׂאוּל סָר: (יג) וַיִּסְרְהוּ שְׂאוּל מַעֲמֹ וַיִּשְׁמְהוּ לוֹ שֶׁרָאֵלָף וַיֵּצֵא וַיָּבֵא לִפְנֵי הָעָם: (יד) וַיְהִי דָוִד לְכָל־דָּרָכָו מִשְׁכִּיל וְה' עִמּוֹ: (טו) וַיָּרָא שְׂאוּל אֶשְׁר־הוּא מִשְׁכִּיל מְאֹד וַיִּגֹּר מִפָּנָיו: (טז) וְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיהוּדָה אָהָב אֶת־דָּוִד כִּי־הוּא יוֹצֵא וְנָבָא לִפְנֵיהֶם:

(שמואל א פרק י"ח, פסוקים י"ב-ט"ז)

נושא: יהונתן ודוד (פסוקים א-ה)

1. מדוע כרת יהונתן ברית עם דוד? (פסוק ג)

○ כי שאול ציווה עליו ● כי אהב אותו כנפשו ○ כי פחד ממנו

2. על מה מינה שאול את דוד? (פסוק ה) על אנשי המלחמה

איתור בפסוק

3. העתק מפסוק יב את הסיבה שבגללה פחד שאול מדוד.

תשובה: "כִּי־הָיָה ה' עִמּוֹ וַיַּעַם שְׂאוּל סָר"

4. העתק מפסוק טז את הסיבה שכל ישראל ויהודה אהבו את דוד.

תשובה: "כִּי־הוּא יוֹצֵא וְנָבָא לִפְנֵיהֶם"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

אכה בדוד ובקיר – מכה אחת אכה שיכנס החנית בדוד ובקיר
ויצאו שרי פלשתים – לבא בגדודים לשלול שלל בישראל

5. מה קשה לרש"י במילים «אַכָּה בְּדָוִד וּבְקִיר»? למה הוזכר הקיר – וכי שאול רצה להכות את הקיר?6. לפי רש"י, לשם מה יצאו שרי פלשתים (פסוק ל)? לבוא בגדודים ולשלול שלל בישראל

מתח קו

7. מתח קו בין המעשה לבין התוצאה שלו.

המעשה	התוצאה
השירה: "וְדוֹד בְּרַבְבְּתִי" ●	שאול שם את דוד שר אלף, הרחק ממנו ●
שאול פחד מדוד ●	"וַיִּיקֶר שְׁמוֹ מְאֹד" ●
דוד הצליח מכל עבדי שאול ●	"וַיִּיחַר לְשָׂאוֹל מְאֹד" ●

תשובה: השירה – "וַיִּיחַר לְשָׂאוֹל מְאֹד" • שאול פחד מדוד – שאול שם את דוד שר אלף, הרחק ממנו • דוד הצליח מכל עבדי שאול – "וַיִּיקֶר שְׁמוֹ מְאֹד"

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
דוד אמר על עצמו שהוא איש רש ונקלה.	נכון	–
דוד התחתן עם מרב, בתו הגדולה של שאול.	לא נכון	מרב ניתנה לעדריאל המחולתי; דוד התחתן עם מיכל.
שאול קיווה שדוד ייפול ביד הפלשתים.	נכון	–

שאלת חשיבה

8. שאול קיבל את דוד בשמחה (פרק טז), ובפרק יח הוא עוין אותו. מה גרם לשינוי? מה אפשר ללמוד מכך על כוחה של הקנאה?

תשובה: תשובה אפשרית: הקנאה בהצלחת דוד ובכבוד שקיבל. הקנאה יכולה להפוך אהבה לשנאה; לכן צריך להתרחק ממנה ולשמוח בהצלחת האחר.

דף עבודה

26

פרק יט: דוד נמלט משאול

שמואל א פרק יט, פסוקים א-כד • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(א) וַיִּדְבֹר שְׁאוּל אֶל־יֹהָנָתָן בֶּנוֹ וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו לְהַמִּית אֶת־דָּוִד וַיַּהֲוֹנְתָן בֶּן־שְׁאוּל חֶפֶץ בְּדוֹד מָאֵד: (ב) וַיִּגַּד יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵאמֹר מִבִּקֵּשׁ שְׁאוּל אָבִי לְהַמִּיתְךָ וְעַתָּה הִשְׁמַר־נָא בְּבִקְרֹךְ וּיְשַׁבֶּת בְּסֶתֶר וְנִחַבְּאֶתָּ: (ג) וְאֲנִי אֶצֵּא וְעַמְדָּתִי לִיד־אָבִי בַשָּׂדֶה אֲשֶׁר אֶתָּה שָׁם וְאֲנִי אֲדַבֵּר בְּךָ אֶל־אָבִי וְרֵאִיתִי מָה וְהַגַּדְתִּי לָךְ:
(שמואל א פרק י"ט, פסוקים א'-ג')

נושא: יהונתן מגן על דוד (פסוקים א-ז)

- איפה אמר יהונתן לדוד להתחבא? (פסוק ב)
☐ בבית אביו ☒ בסתר, בשדה ☐ במערה
- אחרי ששאול נשבע, מה עשה יהונתן? (פסוק ז) קרא לדוד, סיפר לו הכול והביא אותו אל שאול, ודוד היה לפניו כמו קודם
- מה ניסה שאול לעשות כשדוד ניגן לפניו שוב (פסוקים ט-י), ואיך ניצל דוד? ניסה להכות בחנית בדוד ובקיר; דוד התחמק, והחנית נכנסה בקיר

איתור בפסוק

- העתק מפסוק ה את המילים שמלמדות שדוד סיכן את חייו במלחמה בגלית.

תשובה: "וַיִּשֶׁם אֶת־נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ"

- העתק מפסוק ח מה קרה כשדוד יצא שוב להילחם בפלשתים.

תשובה: "וַיֵּךְ בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיָּנֹסוּ מִפְּנָיו"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ליד אבי - סמוך לאבי
להקת - (תרגום) סיעת

- מה קשה לרש"י במילים «לִיד־אָבִי»? וכי יעמוד יהונתן ממש על יד אביו? מה פירוש המילים?

7. מה מוסיף רש"י על המילה «לְהִקְתָּ הַנְּבִיאִים»? הקף:

א. ☒ קבוצה (סיעה) של נביאים

ב. ☐ שיר של נביאים

ג. ☐ בית של נביאים

סדר אירועים

8. מספר לפי הסדר (1 עד 4):

מספר	האירוע
<u>4</u>	שאול הולך בעצמו לבית ברמה.
<u>2</u>	דוד בורח אל שמואל ומספר לו הכול.
<u>1</u>	שאול שולח שליחים לביתו של דוד.
<u>3</u>	השליחים רואים את להקת הנביאים ומתנבאים.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
דוד ושמואל ישבו בבית.	נכון	—
שאול שלח שליחים לביתו רק פעם אחת.	לא נכון	שלוש פעמים, וכולם התנבאו.
שמואל עמד נצב על להקת הנביאים.	נכון	—

שאלת חשיבה

9. יהונתן אמר לאביו: «אֶל־יִחְזָקָה הַמֶּלֶךְ בְּעֶבְדִּי». מה למדת מיהונתן על הדרך לדבר עם הורה או עם אדם חשוב כשהוא טועה?

תשובה: תשובה אפשרית: יהונתן דיבר בכבוד ובנימוס, הזכיר את מעשיו הטובים של דוד ונימק. אפשר להעיר גם לאדם חשוב - בכבוד ובדברים טובים.

דף עבודה

27

פרק כ: דוד עוזב את בית שאול

שמואל א פרק כ, פסוקים א-מב • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(לה) ויהי בבקר ויצא יהונתן השדה למועד דוד ונער קטן עמו: (לו) ויאמר לנער רץ מצא נא את-החצים אשר אנכי מורה הנער רץ והוא-ירה החצי להעברו: (לז) ויבא הנער עד-מקום החצי אשר ירה יהונתן ויקרא יהונתן אחרי הנער ויאמר הלוא החצי ממך והלאה: (לח) ויקרא יהונתן אחרי הנער מהרה חושה אל-תעמד וילקט נער יהונתן את-החצים ויבא אל-אדניו: (לט) והנער לא-ידע מאומה אך יהונתן ודוד ידעו את-הדבר:

(שמואל א פרק כ', פסוקים ל"ה-ל"ט)

נושא: הברית (פסוקים יב-יז)

1. מה ביקש יהונתן מדוד בפסוקים יד-טו?

שדוד ייתן לו את חרבו ○ שדוד יעשה חסד עמו ועם ביתו עד עולם ● שדוד יבוא לגור בביתו

2. כמה פעמים השביע יהונתן את דוד, ולמה? (פסוק יז) שוב השביע אותו - באהבתו אותו, כי אהב אותו כאהבת נפשו

איתור בפסוק

3. העתק מפסוק כו את המילים שמסבירות מדוע שאול לא אמר דבר ביום הראשון.

תשובה: "כִּי אָמַר מְקַרָּה הוּא בְלָתִי טָהוֹר הוּא"

4. העתק מפסוק לט את המילים שמלמדות שהנער לא הבין את הסימן.

תשובה: "וְהַנֶּעֶר לֹא-יָדַע מְאוּמָּה"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

האבן האזל - אבן שהיתה אות להולכי דרכים
והוא צוה לי אחי - גדול הבית צוה לי שאהיה שם והוא אחי אליאב

5. מה קשה לרש"י במילים «הָאָבֶן הָאֶזֶל»? איזו אבן היא זו, ומה פירוש המילה «האזל»?

6. לפי רש"י, מיהו «אָחִי» שציווה על דוד לבוא לבית לחם? הקף:

א. ☐ יהונתן

ב. ☒ אליאב, האח הגדול

ג. ☐ ישי

מי אמר? למי?

המשפט	מי אמר?	למי?
"מֵה־תֹּאמַר בְּנִשְׁךָ וְאֶעֱשֶׂה־לָּךְ" (ד)	<u>יהונתן</u>	<u>לדוד</u>
"מִדּוֹעַ לֹא־בָא בֶן־יִשִּׁי" (כז)	<u>שאל</u>	<u>ליהונתן</u>
"רַץ מָצֵא נָא אֶת־הַחֲצִים" (לו)	<u>יהונתן</u>	<u>לנער</u>

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
יהונתן אמר שיירה שלושה חיצים לצד האבן.	נכון	—
ביום השני של החודש שאל שאל על דוד.	נכון	—
דוד השתחוה ליהונתן פעם אחת.	לא נכון	הוא השתחוה שלוש פעמים.

שאלת חשיבה

7. יהונתן אמר: «ה' יְהִיָּה בִּינִי וּבִינָה וּבִין זִרְעִי וּבִין זִרְעָה עַד־עוֹלָם». מדוע לדעתך כללו דוד ויהונתן בברית גם את ילדיהם?

תשובה: תשובה אפשרית: כי רצו שהאהבה והנאמנות ביניהם יימשכו גם אחריהם, ושדוד ישמור על בני יהונתן כשהיה מלך.

דף עבודה

28

פרק כא: דוד בנוב ובגת

שמואל א פרק כא, פסוקים א-טז • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ט) ויאמר דוד לאחימלך ואין ישפה תחת-ידך חנית או-חרב כי גס-חרבי וגס-כלי לא-לקחתי בידי כיהיה דבר-המלך נחוץ: (י) ויאמר הפהן חרב גלית הפלשתי אשר-הפית בעמק האלה הנה-היא לוטה בשמלה אחרי האפוד אסאתה תסחלך קח כי אין אחרת זולתה בזה ויאמר דוד אין כמוה תננה לי:
(שמואל א פרק כ"א, פסוקים ט'-י')

איתור בפסוק

1. דוד לא רצה לגלות לאחימלך לאן הלכו הנערים. העתק מפסוק ג את המילים שבהן הסתיר את שם המקום.

תשובה: "אל-מקום פלני אלמוני"

2. העתק מפסוק ט את הסיבה שנתן דוד לכך שלא לקח איתו נשק.

תשובה: "כיהיה דבר-המלך נחוץ"

מתח קו

3. מתח קו בין כל דבר לבין מה שנאמר עליו בפרק.

מה נאמר עליו?	מי? מה?
● מלך גת	● לחם הפנים
● ניתן לדוד, כי לא היה שם לחם חול	● חרב גלית
● הייתה לוטה בשמלה אחרי האפוד	● דואג האדומי
● היה שם באותו יום, "נעצר לפני ה'"	● אכיש

תשובה: לחם הפנים - ניתן לדוד, כי לא היה שם לחם חול • חרב גלית - לוטה בשמלה אחרי האפוד • דואג האדומי - נעצר לפני ה' • אכיש - מלך גת.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

נעצר לפני ה' - עוצר עצמו לפני אהל מועד לעסוק בתורה

4. קרא את רש"י על פרק כא, פסוק ח, וענה.

(א) מה קשה לרש"י? מה פירוש "נַעֲצֹר לַפָּנִי ה'" – מה עשה דואג במשכן?

(ב) איך מסביר רש"י? דואג עצר את עצמו לפני אוהל מועד כדי לעסוק בתורה

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
דוד ביקש מאחימלך חמישה לחם.	נכון	–
אחימלך נתן לדוד לחם חול רגיל.	לא נכון	נתן לו לחם קודש – לחם הפנים (כא, ז).
דוד אמר על חרב גלית: "אין קְמוֹהָ".	נכון	–
אכיש שמח לקבל את דוד אל ביתו.	לא נכון	אכיש אמר שאינו צריך משוגעים בביתו (כא, טז).

שאלת חשיבה

5. עבדי אכיש זכרו את השיר שעליו שרו במחולות (פסוק יב). מה היה כתוב בשיר? שאל הכה באלפיו, ודוד ברבבותיו

ודוד ברבבותיו

6. איך הכנים השבח שקיבל דוד בעבר את דוד לסכנה בגת?

תשובה: תשובה אפשרית: הפלשתים זכרו שדוד הרג רבים מהם ושניצח את גלית, ולכן ראו בו אויב מסוכן – "מֶלֶךְ הָאֲרָץ" – ורצו לפגוע בו.

סדר אירועים

7. מספר את האירועים לפי הסדר (1 עד 4).

מספר	אירוע
<u>2</u>	אחימלך נותן לדוד את חרב גלית
<u>4</u>	דוד עושה את עצמו כמשוגע
<u>1</u>	אחימלך שואל: "מַדּוּעַ אַתָּה לְבַדָּה?"
<u>3</u>	עבדי אכיש מזהים את דוד

צייר

צייר את לחם הפנים ואת חרב גלית העטופה בשמלה.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

29

פרק כב: מערת עדולם וכהני נוב

שמואל א פרק כב, פסוקים א-כג • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(כ) וימלט בן-אחד לאחימלך בן-אחטוב וישמו אביתר ויברח אחרי דוד: (כא) ויגד אביתר לדוד כי הרג שאול את כהני ה': (כב) ויאמר דוד לאביתר ידעתי ביום ההוא כי-שם דואג האדמי כי-הגד וגיד לשאול אנכי סבתי בכל-נפש בית אביה: (כג) שבה אתי אל-תירא כי אשר-יבקש את-נפשי יבקש את-נפשך כי-משמרת אתה עמדי: (שמואל א פרק כ"ב, פסוקים כ'-כ"ג)

השלמה

1. השלם לפי פרק כב, פסוקים א-ו.

דוד ברח אל מערת עדולם, ואליו התקבצו כ-ארבע מאות איש. את אביו ואת אמו הביא אל מלך מואב. גד הנביא אמר לו ללכת לארץ יהודה, ודוד הלך אל יער חרת.

איתור בפסוק

2. מה החזיק שאול בידו כשישב בגבעה? העתק מפסוק ו.

תשובה: "וַחֲבִיתוֹ בְּיָדוֹ"

3. במה האשים שאול את בנו יהונתן? העתק מפסוק ח.

תשובה: "כִּי הָקִים בְּנֵי אֶת־עַבְדִּי עָלַי לְאֹרֵב"

מי אמר? למי?

המשפט	מי אמר?	למי?
"וַיֵּצֵא־נָא אָבִי וְאִמִּי אֵתְכֶם" (כב, ג)	<u>דוד</u>	<u>מלך מואב</u>
"לֹא יָשָׁב בְּמִצְדָּה" (כב, ה)	<u>גד הנביא</u>	<u>דוד</u>
"רָאִיתִי אֶת־בֶּן־יִשְׁי בָּא נֹבָה" (כב, ט)	<u>דואג האדומי</u>	<u>שאול</u>
"שְׁבָה אֵתִי אֶל־תִּירָא" (כב, כג)	<u>דוד</u>	<u>אביתר</u>

רש"י מפרש

רש"י מפרש

כי אשר יבקש את נפשי - אדם אחד רודף שנינו במקום שאמלט שם אני תמלט אתה כי במשמרתי תהיה תמיד

4. קרא את רש"י על פרק כב, פסוק כג, וענה.

(א) מה קשה לרש"י? איך מרגיעים את אביתר במילים "אֲשֶׁר־יִבְקֹשׁ אֶת־נַפְשִׁי יִבְקֹשׁ אֶת־נַפְשְׁךָ" - הרי זה נשמע מפחיד!

(ב) איך מסביר רש"י? אדם אחד (שאל) רודף את שניהם; במקום שדוד יינצל - יינצל גם אביתר, כי יהיה תמיד בשמירתו של דוד.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
דוד היה שר (מנהיג) על האנשים שהתקבצו אליו.	נכון	-
אחימלך הודה שעזר לדוד כדי למרוד בשאול.	לא נכון	אחימלך לא ידע דבר, ואמר שדוד נאמן למלך (כב, יד-טו).
אביתר בן אחימלך ניצל וברח אל דוד.	נכון	-

שאלת חשיבה

5. עבדי המלך סירבו לפגוע בכהני ה', אף שהמלך ציווה עליהם (פסוק יז). מה אפשר ללמוד מהם על ציות לפקודה שאינה נכונה?

תשובה: תשובה אפשרית: מצווה לכבד את המלך ולשמוע בקולו, אבל אסור לעשות עבירה גם אם אדם חשוב מצווה עליה. דבר ה' קודם לדבר המלך.

6. מדוע אמר דוד לאביתר "אֲנֹכִי סַבְתִּי"? מה זה מלמד על דוד?

תשובה: תשובה אפשרית: דוד הרגיש שבגללו, כי בא לנוב, הגיע האסון לבית אחימלך. הוא לוקח אחריות ודואג לאביתר.

צייר

צייר את מערת עדולם בין ההרים.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

30

פרק כג: ההסגרות בקעילה ובזיף

שמואל א פרק כג, פסוקים א-כח • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יט) וַיַּעַלּוּ זָפִים אֶל־שְׁאוֹל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָּוִד מְסַתֵּתֵר עִמָּנוּ בַּמַּצָּדוֹת בַּחֲרָשָׁה בַּגִּבְעָת הַחֲכִילָה אֲשֶׁר מִימִין הַיְּשִׁימוֹן: (כ) וַעֲתָה לְכָל־אֹת נַפְשָׁךְ הַמֶּלֶךְ לָרֶדֶת רֹד וְלָנוּ הַסָּגִירוֹ בֶּן־ד הַמֶּלֶךְ: (כא) וַיֹּאמֶר שְׁאוֹל בְּרוּכִים אַתֶּם לַה' כִּי חֲמַלְתֶּם עָלַי: (כב) לְכוּ־נָא הַכִּינוּ עוֹד וְדַעוּ וַיֵּרְאוּ אֶת־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר תִּהְיֶה רִגְלוֹ מִי רָאָהוּ שָׁם כִּי אָמַר אֵלֵי עָרוֹם יַעֲרֹם הוּא:

(שמואל א פרק כ"ג, פסוקים י"ט-כ"ב)

מתח קו

1. מה קרה בכל מקום? מתח קו.

מה קרה שם?
● שאול חזר מרדוף אחרי דוד
● שאול ואנשיו הקיפו את דוד ואנשיו
● דוד הושיע את העיר מן הפלשתים
● יהונתן חיזק את דוד

המקום
● קעילה
● החורשה במדבר זיף
● מדבר מעון
● סלע המחלקות

תשובה: קעילה - דוד הושיע את העיר מן הפלשתים • החורשה במדבר זיף - יהונתן חיזק את דוד • מדבר מעון - שאול ואנשיו הקיפו את דוד • סלע המחלקות - שאול חזר מרדוף.

איתור בפסוק

2. אנשי דוד פחדו ללכת לקעילה. העתק מפסוק ג את המילים שמראות זאת.

תשובה: "הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹה בְּיְהוּדָה יֵרָאִים"

3. העתק מפסוק כא את דברי שאול לזיפים.

תשובה: "בְּרוּכִים אַתֶּם לַה' כִּי חֲמַלְתֶּם עָלַי"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

עוֹטְרִים – מקיפים וסובבים מצד אל צד כעטרה המקפת את הראש
ומלאך בא אל שאול – מלאך ממש כדי להציל את דוד

4. קרא את רש"י על פרק כג, פסוקים כו–כז, וענה.

(א) מה מוסיף רש"י על המילה "עֹטְרִים"? שאנשי שאול הקיפו את דוד מכל צד, כמו עטרה (כתר) המקיפה את הראש

(ב) מה קשה לרש"י במילה "וּמַלְאֵךְ"? האם זה שליח רגיל (בן אדם) או מלאך?

(ג) איך מסביר רש"י, ולמה? מלאך ממש – שבא כדי להציל את דוד

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
דוד שאל בה' לפני שיצא להילחם בקעילה.	נכון	–
אנשי קעילה הודו לדוד והגנו עליו מפני שאול.	לא נכון	ה' אמר שבעלי קעילה יסגירו אותו (כג, יב), ודוד יצא משם.
יהונתן אמר לדוד: "אַתָּה תִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל".	נכון	–

שאלת חשיבה

5. שאול אמר לזיפים שבאו להסגיר את דוד "בְּרוּכִים אַתֶּם לָהּ". מה מוזר בדבריו?

תשובה: תשובה אפשרית: שאול מברך בשם ה' אנשים שרוצים למסור אדם צדיק שלא חטא; הוא מרגיש כאילו הוא הנרדף, והזיפים "חומלים" עליו.

6. שאול כמעט תפס את דוד, ודווקא אז פשטו פלשתים על הארץ. מה זה מלמד על השגחת ה' על דוד?

תשובה: תשובה אפשרית: ה' שומר על דוד ומציל אותו גם ברגע האחרון, כמו שנאמר "וְלֹא־נִתְּנוּ אֱלֹקִים בְּיָדוֹ" (כג, יד).

צייר

צייר את ההר: דוד ואנשיו בצד אחד, ושאול ואנשיו בצד השני.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

31

פרק כד: מעשה המערה בעין גדי

שמואל א פרק כד, פסוקים א-כג • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ט) וַיִּקַּם דָּוִד אַחֲרֵי־כֵן וַיֵּצֵא מִהַמְּעָרָה וַיִּקְרָא אַחֲרֵי־שְׂאוֹל לְאִמּוֹ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַיִּבֶט שְׂאוֹל אַחֲרָיו וַיִּסָּד דָּוִד אַפָּיִם אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה: (י) וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשְׂאוֹל לָמָּה תִּשְׁמַע אֶת־דְּבָרֵי אָדָם לְאִמּוֹ הִנֵּה הָיָה דָּוִד מִבִּקֵּשׁ רָעָתָךְ: (יא) הִנֵּה הַיּוֹם הַזֶּה רָאוּ עֵינַיִךְ אֶת אֲשֶׁר־נִתְּנָךְ ה' הַיּוֹם בְּיָדִי בַּמְּעָרָה וְאָמַר לַהֲרֹגְךָ וּתְחַס עָלֶיךָ וְאָמַר לֹא־אֶשְׁלַח יָדִי בְּאֲדֹנִי כִּי־מִשִּׁיחַ ה' הוּא: (יב) וְאֲבִי רָאָה גַם רָאָה אֶת־כְּנָף מַעֲיִלְךָ בְּיָדִי כִּי בְּכַרְתִּי אֶת־כְּנָף מַעֲיִלְךָ וְלֹא הִרְגִּיתִיךָ דַּע וּרְאָה כִּי אֵין בְּיָדִי רָעָה וְנִפְשָׁע וְלֹא־חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה צִדָּה אֶת־נַפְשִׁי לְסַחֲתָהּ: (שמואל א פרק כ"ד, פסוקים ט'-י"ב)

איתור בפסוק

1. העתק מפסוק ה את המילים שמראות שדוד כרת את כנף המעיל בשקט, בלי ששאל ירגיש.

תשובה: "וַיִּכְרֹת אֶת־כְּנָף־הַמַּעֲיִל אֲשֶׁר־לְשְׂאוֹל בִּלְטִי"

2. דוד הקטין את עצמו לפני שאל. העתק מפסוק טו למה השווה את עצמו.

תשובה: "אַחֲרַי כָּלֵב מֵת אַחֲרַי פָּרַעַשׁ אֶחָד"

טבלה: דוד ושאל

3. השלם את הטבלה לפי פסוקים ט, יז-יח.

שאלה	דוד	שאל
איך קרא לשני?	"אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ"	"בְּנֵי דָוִד"
מה גמל לשני?	טובה - לא הרג אותי	רעה - רדף אחריו להורגו

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ואבי ראה - כלומר תן לבדך על הדבר וגם ראה העדות אשר כנף מעילך בידי והייתי יכול להרגך

4. קרא את רש"י על פרק כד, פסוק יב, וענה.

א) מה קשה לרש"י? למה כתובה פעמיים המילה "ראה" - "ואבי ראה גם ראה"?

(ב) איך מסביר רש"י את שתי הפעמים? ראה ראשון - תן לבך על הדבר; ראה שני - ראה את העדות: כנף המעיל שבידי, כי יכולתי להרוג אותך

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
שאל לקח שלושת אלפים איש כדי לחפש את דוד.	נכון	-
דוד הרגיש טוב מאוד אחרי שכרת את כנף המעיל.	לא נכון	"וַיֵּךְ לְבַדְדּוֹ אֶתוֹ" - הוא הצטער (כד, ו).
דוד השאיר לה' לשפוט בינו לבין שאל.	נכון	-
שאל ביקש מדוד שיישבע שלא ישמיד את זרעו.	נכון	-

שאלת חשיבה

5. אנשי דוד אמרו: "הֲנֵה הַיּוֹם אֲשֶׁר־אָמַר ה' אֵלֶיךָ". מדוע דוד לא הסכים לראות בכך רשות לפגוע בשאל?

תשובה: תשובה אפשרית: כי שאל הוא משיח ה', ואסור לשלוח בו יד. גם כשנראה שיש "הזדמנות", אין זה אומר שמותר לעשות דבר שאינו ישר.

6. שאל בכה ואמר "צִדִּיק אָתָּה מִמֶּנִּי". מה גרם לשאל לשנות את דבריו?

תשובה: תשובה אפשרית: הוא ראה בעיניו את כנף המעיל והבין שדוד יכול היה להורגו ולא הרג - כך ראה שדוד אינו רוצה ברעתו.

ציור

צייר את המערה בין צורי היעלים בעין גדי.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

32

פרק כה: נבל הכרמלי

שמואל א פרק כה, פסוקים א-מד • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

אנשי דוד שמרו על רועי נבל במדבר, אך נבל השיב להם רעה תחת טובה. אחד הנערים מיהר לספר לאביגיל, אשת נבל, מה קרה.

נקרא בכתוב

(יד) וְלֹא־בִיגִיל אֶשֶׁת נָבָל הָגִיד נְעִר־אֶחָד מֵהַנְּעָרִים לֵאמֹר הִנֵּה שָׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים מִהַמִּדְבָּר לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנָיו וַיַּעַט בָּהֶם: (טו) וְהָאֲנָשִׁים טָבִים לָנוּ מְאֹד וְלֹא הִכְלַמְנוּ וְלֹא־פָסְדָנוּ מֵאוֹמָה כָּל־יָמֵי הַתְּהַלְכָנוּ אִתָּם בְּהִיטְנוּ בַשָּׂדֶה: (טז) חוֹמָה הָיוּ עָלֵינוּ גַם־לִילָה גַם־יוֹמָם כָּל־יָמֵי הַיּוֹתָנוּ עִמָּם רָעִים הָצֵאנוּ:

(שמואל א פרק כ"ה, פסוקים י"ד-ט"ז)

איתור בפסוק

1. לשם מה, לפי הנער, שלח דוד מלאכים אל נבל? העתק מפסוק יד.

תשובה: "לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנָיו"

2. העתק מפסוק טו את המילים שבהן העיד הנער שאנשי דוד היו טובים לרועים.

תשובה: "וְהָאֲנָשִׁים טָבִים לָנוּ מְאֹד"

מתח קו

3. מתח קו בין המילים מן הפסוק לבין פירושן.

פירוש
● ענבים יבשים (רש"י)
● צעק וגער בהם בדברים רעים
● עיגולים של תאנים דחוסות (רש"י)
● שמרו עלינו מכל צד

מן הפסוק
● וַיַּעַט בָּהֶם (פסוק יד)
● חוֹמָה הָיוּ עָלֵינוּ (פסוק טז)
● צִמְקִים (פסוק יח)
● דְּבָלִים (פסוק יח)

תשובה: ויעט בהם – צעק וגער בהם • חומה היו עלינו – שמרו עלינו מכל צד • צמקים – ענבים יבשים • דבלים – עיגולים של תאנים דחוסות.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

בי אני אדני העון – מתחלה אמרה כך כדי שיטה אוזן לדבריה ולסוף אמרה לו האמת אני אמתך לא ראיתי את נערי אדני

4. קרא את רש"י על פרק כה, פסוק כד, וענה.

(א) מה קשה לרש"י? **אביגיל אמרה "בִּי־אֲנִי אֲדֹנִי הָעֹן"** – אבל היא כלל לא ראתה את נערי דוד (פסוק כה)

(ב) מדוע אמרה כך בתחילת דבריה? **כדי שדוד יטה אוזן ויקשיב לדבריה**

5. מה אפשר ללמוד מאביגיל על הדרך לדבר עם אדם כועס?

תשובה: תשובה אפשרית: קודם להרגיע ולגרום לו להקשיב – בכבוד ובענווה – ורק אחר כך להסביר את האמת.

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
אביגיל סיפרה לנבל שהיא יוצאת לקראת דוד.	לא נכון	"וּלְאִישָׁהּ נָכַל לֹא הָגִידָהּ" (פסוק יט).
עם דוד עלו כארבע מאות איש, ומאתיים נשארו על הכלים.	נכון	–
נבל מת עוד באותו יום.	לא נכון	הוא מת כעשרה ימים אחר כך (פסוק לח).

שאלת חשיבה

6. אביגיל אמרה לדוד: "כִּי־מַלְחָמוֹת ה' אֲדֹנִי נִלְחָם" (פסוק כח). למה, לדבריה, לא כדאי לדוד לנקום בנבל בעצמו?

תשובה: תשובה אפשרית: דוד עתיד להיות מלך, ונלחם רק את מלחמות ה'. אם ישפוך דם בגלל כבודו, יהיה לו לפוקה ולמכשול לב, ויצא שם רע על מלכותו (רש"י פסוק כח).

צייר

צייר את המתנה שהביאה אביגיל לדוד: לחם, נאדות יין, צימוקים ודבלים על החמורים.

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

33

פרק כו: מעשה צפחת המים

שמואל א פרק כו, פסוקים א-כה • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

שאל שוב רדף אחרי דוד במדבר זיף. דוד נכנס בלילה אל המחנה ולקח את החנית ואת צפחת המים, ועכשיו הוא עומד רחוק וקורא אל שאל.

נקרא בכתוב

(כב) וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲנִית הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲבֵר אֶחָד מִהַנָּעָרִים וַיִּקְחֶהָ: (כג) וְה' יָשִׁיב לְאִישׁ אֶת־צִדְקָתוֹ וְאֶת־אֱמָנָתוֹ אֲשֶׁר נִתְּנָה ה' הַיּוֹם בְּיַד וְלֹא אֲבִיתִי לְשַׁלַּח יָדִי בְּמַשִּׁיחַ ה': (כד) וְהִנֵּה בְּאֶשׁ גְּדֵלָה נִפְשָׁה הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינַי כֹּן תִּגְדַּל נַפְשִׁי בְּעֵינַי ה' וַיַּצְלֵנִי מִכָּל־צָרָה: (כה) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בְּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד גַּם עָשָׂה תַעֲשֶׂה וְגַם יָכֹל תִּוְּכַל וַיִּלָּךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ וְשָׁאוּל שָׁב לְמִקְוָמוֹ:

(שמואל א פרק כ"ו, פסוקים כ"ב-כ"ה)

מתח קו

1. מי הוא? מתח קו (פסוקים א, ה, ו).

מי הוא?
● שר הצבא של שאל
● ירד עם דוד אל המחנה; אחי יואב
● אחד משני האנשים שדוד שאל: "מי ירד אתי"
● באו אל שאל לספר היכן מסתתר דוד

השם
● הזפים
● אבנר בן־נר
● אבישי בן־צרויה
● אחימלך החתי

תשובה: הזיפים – באו אל שאל לספר היכן דוד • אבנר בן נר – שר הצבא של שאל • אבישי בן צרויה – ירד עם דוד; אחי יואב • אחימלך החתי – אחד משני האנשים שדוד שאל.

איתור בפסוק

2. היכן עמד דוד כשקרא אל העם ואל אבנר? העתק מפסוק יג.

תשובה: "עַל־רֹאשׁ־הָהָר מֵרָחֵק רַב הַמָּקוֹם בֵּינֵיהֶם"

3. מה אמר דוד שיעשו בחנית המלך? העתק מפסוק כב.

תשובה: "הִנֵּה חֲנִית הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲבֵר אֶחָד מִהַנָּעָרִים וַיִּקְחֶהָ"

מי אמר? למי?

המשפט	מי אמר?	למי?
"מִי־יֵרֵד אִתִּי אֶל־שָׂאוּל אֶל־הַמַּחֲנֶה" (כו, ו)	<u>דוד</u>	<u>לאחימלך החתי</u> <u>ולאבישי</u>
"מִי אֶתָּה קָרָאתָ אֶל־הַמָּלֶךְ" (כו, יד)	<u>אבנר</u>	<u>לדוד</u>
"הַקּוֹלֵךְ זֶה בְּנִי דָוִד" (כו, יז)	<u>שאוּל</u>	<u>לדוד</u>

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ישיב לאיש - לכל צדיק וצדיק

4. קרא את רש"י על פרק כו, פסוק כג, וענה.

(א) מה מוסיף רש"י על המילה "לְאִישׁ"? ה' ישלם שכר לא רק לדוד, אלא לכל צדיק וצדיק.

(ב) על מה ישלם ה' לדוד, לפי הפסוק? על צדקתו ועל אמונתו - שלא שלח ידו במשיח ה'

סדר אירועים

5. מספר את האירועים לפי הסדר (1 עד 4).

מספר	האירוע
<u>3</u>	דוד קורא לאבנר מראש ההר
<u>1</u>	דוד שולח מרגלים ויודע ששאוּל בא
<u>4</u>	שאוּל אומר לדוד: "בְּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד"
<u>2</u>	דוד ואבישי לוקחים את החנית ואת צפחת המים

שאלת חשיבה

6. מדוע, לדעתך, הלך דוד רחוק, אל ראש ההר, לפני שקרא אל שאול ואל אנשיו?

תשובה: תשובה אפשרית: כדי שיהיה בטוח מפני אנשי שאול, ובכל זאת יוכלו לשמוע אותו. מרחוק הראה להם את החנית והצפחת - הוכחה שהיה קרוב לשאוּל ולא פגע בו.

דף עבודה

34

פרק כז: דוד בשדה פלשתים

שמואל א פרק כז, פסוקים א-יב • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

דוד נרדף שנים רבות על ידי שאול. בפרק כז הוא מחליט לצאת מארץ ישראל ולגור בארץ פלשתים.

 נקרא בכתוב

(א) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-לְבֹו עֲתָה אֶסְפָּה יוֹם-אֶחָד בְּיַד-שָׂאוּל אֵין-לִי טוֹב כִּי הִמָּלֵט אִמָּלֵט אֶל-אַרְצָ פְּלִשְׁתִּים וְנוֹאֵשׁ מִמֶּנִּי שָׂאוּל לְבַקֵּשׁנִי עוֹד בְּכָל-גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְנִמְלֹטְתִי מִיָּדוֹ: (ב) וַיָּקָם דָּוִד וַיַּעֲבֹר הוּא וְשֵׁשׁ-מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר עִמּוֹ אֶל-אֲכִישׁ בֶּן-מְעוֹד מֶלֶךְ גֵּת: (ג) וַיָּשָׁב דָּוִד עַם-אֲכִישׁ בְּגֵת הוּא וְאֶנְשָׁיו אִישׁ וּבֵיתוֹ דָּוִד וְשֵׁתֵי נָשָׁיו אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית וְאֶבִּיגַיִל אִשְׁת־נָּבָל הַכַּרְמֶלִית:

(שמואל א פרק כ"ז, פסוקים א'-ג')

 איתור בפסוק

1. העתק מפסוק א את המילים שמלמדות שדוד חשב בלבו ולא אמר את הדברים לאיש.

תשובה: "וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-לְבֹו"

2. כמה זמן ישב דוד בשדה פלשתים? העתק מפסוק ז.

תשובה: "יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים"

 השלמה

3. השלם לפי פסוקים ב-ו.

דוד עבר עם שש מאות איש אל אכיש בן מעור מלך גת. כששמע שאול שדוד ברח לגת - לא הוסיף עוד לבקשו. דוד ביקש מקום באחת ערי השדה, ואכיש נתן לו את צקלג.

 מתח קו

4. מתח קו בין המילה מן הפסוק לבין פירושה.

פירוש	
● יתייash ויפסיק לחפש	
● יצאו להתקפה על האויב	
● עשה את עצמו שנוא	
● אמות, איהרג	

מן הפסוק	
● אֶסְפָּה (פסוק א)	
● וְנוֹאֵשׁ (פסוק א)	
● וַיַּפְשְׁטוּ (פסוק ח)	
● הִבָּאֵשׁ הַבָּאִישׁ (פסוק יב)	

תשובה: אספה - אמות, איהרג • ונאש - יתיאש ויפסיק לחפש • ויפשטו - יצאו להתקפה על האויב • הבאש הבאיש - עשה את עצמו שנא.

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ולמה ישב עבדך וגו' - ואהיה לך למשא

5. דוד אמר לאכיש: "וְלָמָּה יֵשֶׁב עַבְדְּךָ בְּעִיר הַמִּמְלָכָה עִמָּךְ" (פסוק ה).

(א) מה קשה לרש"י? מה רע בכך שדוד יגור עם אכיש בעיר המלוכה? למה ביקש לצאת משם?

(ב) מה עונה רש"י? דוד אמר שאינו רוצה להיות לאכיש למשא

6. לפי פסוקים ח-יא, מה עוד הרוויח דוד מכך שגר רחוק מאכיש? יכול היה לצאת למלחמה באויבי ישראל, בלי שאכיש יראה מה הוא עושה

נכון / לא נכון + תיקון

המשפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
דוד הלך לבדו לארץ פלשתים.	לא נכון	הלכו איתו שש מאות איש, איש וביתו (פסוקים ב-ג).
הגשורי, הגזרי והעמלקי ישבו בארץ מימי קדם.	נכון	—
דוד נלחם בנגב יהודה, כפי שאמר לאכיש.	לא נכון	דוד נלחם רק באויבי ישראל, ולא נגע ביהודה.

שאלת חשיבה

7. אכיש חשב שדוד "הַבָּאֵשׁ הַבָּאִישׁ בְּעַמּוֹ בְּיִשְׂרָאֵל", ולכן יהיה עבד שלו לעולם (פסוק יב). האם צדק? הסבר.

תשובה: תשובה אפשרית: לא. דוד לא פגע מעולם בעמו; הוא נלחם רק באויבי ישראל, ובלבו נשאר נאמן לעם ישראל ולארץ ישראל.

צייר

צייר את העיר צקלג במדבר, ואת דוד ואנשיו חוזרים אליה.

ציור אישי - בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

35

פרק כח: שאול ובעלת האוב

שמואל א פרק כח, פסוקים א-כה • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(א) וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם וַיִּקְבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת־מַחְנֵיהֶם לַצָּבָא לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד יָדַעַתְּ כִּי אֲתִי תֵצֵא בַּמַּחֲנֶה אִתָּה וְאַנְשֵׁיךָ: (ב) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ לָכֵן אִתָּה תֵדַע אֶת אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה עִבְדְּךָ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד לָכֵן שָׁמַר לְרָאשֵׁי אֲשִׁמָּךְ כָּל־הַיָּמִים: (ג) וּשְׁמוּאֵל מֵת וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבְּרוּהוּ בְּרָמָה וַיִּבְעִירוּ וּשְׁאֹל הַסִּיר הָאֲבוֹת וְאֶת־הַיָּדְעָנִים מִהָאָרֶץ: (ד) וַיִּקְבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְּשׁוֹנָם וַיִּקְבֹּץ שְׁאֹל אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּגִלְבֹּעַ:

(שמואל א פרק כ"ח, פסוקים א'-ד')

איתור בפסוק

1. העתק מפסוק א: מה אמר אכיש לדוד לפני המלחמה?

תשובה: "יָדַעַתְּ כִּי אֲתִי תֵצֵא בַּמַּחֲנֶה אִתָּה וְאַנְשֵׁיךָ"

2. העתק מפסוק ג את המילים שמלמדות שבימי שאול קיימו את מצוות התורה.

תשובה: "וּשְׁאֹל הַסִּיר הָאֲבוֹת וְאֶת־הַיָּדְעָנִים מִהָאָרֶץ"

3. איזה תפקיד הבטיח אכיש לתת לדוד? (פסוק ב) שומר לראשו כל הימים

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ולמה תשאלני – הרי שאלת מן הנביאים החיים

4. מה מוסיף רש"י? לפי רש"י, מה רצה שמואל לומר לשאול במילים "וְלָמָּה תִּשְׁאַלֵנִי"? (רש"י כח, טז)

תשובה: שאול כבר שאל את הנביאים החיים, וה' לא ענה לו על ידם – ואם כן, למה הוא שואל את שמואל? התשובה לא תשתנה.

מתח קו

5. מתח קו בין המילה מן הפרק לבין פירושה.

המילה	פירושה
ויתחפש	שונא
הרגזתני	לכל אורכו
ערך	החליף את בגדיו
מלא-קומתו	הבהלת אותי

תשובה: ויתחפש – החליף את בגדיו • הרגזתני – הבהלת אותי (רש"י: החרדתני) • ערך – שונא (רש"י) • מלא קומתו – לכל אורכו.

מי אמר? למי?

6. השלם בטבלה מי אמר ולמי.

מה נאמר?	מי אמר?	למי?
"לֹכֵן שָׁמַר לְרֹאשֵׁי אֲשִׁימָה כָּל־הַיָּמִים" (פסוק ב)	<u>אכיש</u>	<u>לדוד</u>
"צַר־לִי מְאֹד וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּי" (פסוק טו)	<u>שאול</u>	<u>לשמואל</u>
"וְהָיָה סֵר מַעֲלִיָּה וְהָיָה עֶרְךָ" (פסוק טז)	<u>שמואל</u>	<u>לשאול</u>

סדר אירועים

7. מספר את האירועים לפי הסדר (1 עד 5).

מספר	האירוע
<u>3</u>	ה' לא עונה לשאול – לא בחלומות, לא באורים ולא בנביאים.
<u>1</u>	אכיש אומר לדוד שייצא איתו במחנה.
<u>5</u>	שאול אוכל, קם והולך בלילה ההוא.
<u>2</u>	הפלשתים חונים בשונם, ושאול חונה בגלבע.
<u>4</u>	שמואל אומר לשאול שה' נתן את הממלכה לדוד.

שאלת חשיבה

8. שמואל אמר לשאול שהעונש בא "כְּאֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה'", (פסוק יח). מדוע לדעתך הזכיר לו שמואל את חטאו בעמלק דווקא עכשיו?

תשובה: תשובה אפשרית: כדי ששאול יבין שמה שקורה לו אינו מקרה, אלא תוצאה של כך שלא שמע בקול ה'; ושגם ברגע הקשה ידע שהדרך הנכונה היא לשמוע בקול ה'.

דף עבודה

36

פרק כט: דוד ואנשיו מוחזרים לעורף

שמואל א פרק כט, פסוקים א-יא • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ח) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲכִישׁ כִּי מָה עָשִׂיתִי וּמַה־מָּצְאתָ בְּעַבְדְּךָ מִיּוֹם אֲשֶׁר הָיִיתִי לְפָנֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא אָבֹא וְנִלְחַמְתִּי בְּאִיבֵי הָאֲדָנִי הַמֶּלֶךְ: (ט) וַיַּעַן אֲכִישׁ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד יָדַעְתִּי כִּי טוֹב אַתָּה בְּעֵינַי כְּמִלְאָךְ אֱלֹקִים אֲךָ שָׂרִי פִלְשֹׁתִים אָמְרוּ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּנוּ בְּמִלְחָמָה: (י) וְעַתָּה הִשָּׁכַם בְּבֶקֶר וְעַבְדִּי אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר־בָּאוּ אִתְּךָ וְהִשְׁכַּמְתָּם בְּבֶקֶר וְאוֹר לָכֶם וְלָכוּ:

(שמואל א פרק כ"ט, פסוקים ח'-י')

איתור בפסוק

1. העתק מפסוק ו את המילים שבהן נשבע אכיש ושיבח את דוד.

תשובה: "חִי־ה' כִּי־יִשָּׁר אֶתָּה"

2. העתק מפסוק ט: למה דימה אכיש את דוד?

תשובה: "כְּמִלְאָךְ אֱלֹקִים"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

מיום נפלו - מיום חנייתו עלי

3. מה קשה לרש"י? דוד לא נפל ולא נפצע. מה פירוש "מִיּוֹם נָפְלוּ" (פסוק ג)? השלם לפי רש"י: לא מצאתי בו שום רע, מיום ש דוד חנה אצלי - בא לגור אצלי ועד היום.

נכון / לא נכון + תיקון

4. סמן נכון או לא נכון, ותקן את המשפטים הלא נכונים.

משפט	נכון / לא נכון	תיקון
הפלשתים התאספו באפק.	<u>נכון</u>	-
דוד ואנשיו הלכו בראש מחנה הפלשתים.	<u>לא נכון</u>	<u>הם הלכו באחרונה, עם אכיש</u>
אכיש כעס על דוד ורצה לגרש אותו.	<u>לא נכון</u>	<u>אכיש שיבח את דוד; השרים הם שדרשו להחזירו</u>
דוד ואנשיו יצאו לדרכם בלילה.	<u>לא נכון</u>	<u>הם השכימו בבוקר</u>

מתח קו

5. מתח קו בין המקום לבין מה שקרה בו בפרק.

מה קרה בו?	המקום
● לשם חזרו דוד ואנשיו	● אַפְקָה
● שם התאספו כל מחנות פלשתים	● בַּעֲיִן אֲשֶׁר בִּיזְרְעָאֵל
● שם חנו בני ישראל	● אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים

תשובה: אפקה – שם התאספו כל מחנות פלשתים • בעין אשר ביזרעאל – שם חנו בני ישראל • ארץ פלשתים – לשם חזרו דוד ואנשיו.

שאלת חשיבה

6. שרי פלשתים הזכירו את השיר "הִכָּה שָׁאוּל בְּאַלְפָיו וְדָוִד בְּרֶבֶבְתּוֹ" (פסוק ה). היכן שמענו את השיר הזה קודם בספר, ומה הוא גרם אז?

תשובה: תשובה אפשרית: את השיר שרו כשדוד חזר מהכות את גלית הפלשתי (פרק יח), והוא עורר את קנאת שאול בדוד. גם עבדי אכיש הזכירו אותו כשדוד הגיע לגת (פרק כא).

7. מה היה קורה לדעתך אילו דוד היה יוצא עם הפלשתים למלחמה? כיצד הציל אותו ה' מן המצב הזה?

תשובה: תשובה אפשרית: דוד היה צריך להילחם נגד עמו ונגד שאול, משיח ה', או לבגוד באכיש. ה' סובב ששרי פלשתים עצמם יחזירו אותו – בלי נס גלוי, בדרך הטבע.

צייר

צייר את דוד ואנשיו משכימים בבוקר וחוזרים מן המחנה, וכתוב מתחת לציור את המילים "וְהַשְׁכַּמְתָּם בְּבֹקֶר".

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.

דף עבודה

37

פרק ל: חורבן צקלג והשבת השבי

שמואל א פרק ל, פסוקים א-לא • רש"י

מחוון למורה - התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(יא) וימצאו איש-מצרי בשדה ויקחו אתו אל-דוד ויתנו-לו לחם ויאכל וישקהו מים: (יב) ויתנו-לו פלח דבילה ושני צמקים ויאכל ותשב רוחו אליו כי לא-אכל לחם ולא-שתה מים שלשה ימים ושלשה לילות: (יג) ויאמר לו דוד למי-אתה ואי מזה אתה ויאמר נער מצרי אנכי עבד לאיש עמלקי ונעזבני אדני כי חליתי היום שלשה: (יד) אנחנו פשטנו נגב הכרתי ועל-אשר ליהודה ועל-נגב כלב ואת-צקלג שרפנו באש: (טו) ויאמר אליו דוד התורדני אל-הגדוד הזה ויאמר השבעה לי באלקים אם-תמיתני ואם-תסגרני ביד-אדני ואורדך אל-הגדוד הזה:

(שמואל א פרק ל, פסוקים י"א-ט"ו)

איתור בפסוק

1. העתק מפסוק יב: כמה זמן לא אכל הנער המצרי ולא שתה?

תשובה: "שלשה ימים ושלשה לילות"

2. העתק מפסוק טו: מה ביקש הנער מדוד, לפני שהוביל אותו אל הגדוד?

תשובה: "השבעה לי באלקים אם-תמיתני ואם-תסגרני ביד-אדני"

3. מה נתנו אנשי דוד לנער המצרי? (פסוקים יא-יב) לחם ומים, פלח דבילה ושני צמקים

רש"י מפרש

רש"י מפרש

למחרתם - למודים הם עמלקים ללקות ביום מחר כמו שנאמר (שמות יז ט) מחר אנכי נצב וגוי לכך נאמר למחרתם

4. מה מוסיף רש"י? מה מזכירה לנו המילה "למחרתם" (פסוק יז)? (רש"י ל, יז)

תשובה: שעמלק "רגיל" להיות מוכה ביום מחר - כמו במלחמה הראשונה בעמלק, כשמשא אמר: "מחר אנכי נצב" (שמות יז, ט).

מספרים בפרק

5. השלם בטבלה: על מי מדובר בכל מספר?

המספר	על מי מדובר?
שש מאות (פסוק ט)	<u>האנשים שיצאו עם דוד לרדוף</u>
מאתיים (פסוק י)	<u>העייפים שנשארו בנחל הבשור</u>
ארבע מאות (פסוק י)	<u>האנשים שרדפו עם דוד אחרי הגדוד</u>
ארבע מאות (פסוק יז)	<u>נערים מעמלק שרכבו על גמלים ונסו</u>

מי אמר? למי?

6. השלם בטבלה מי אמר ולמי.

מה נאמר?	מי אמר?	למי?
"הַתֹּרְדֵי אֶל־הַגְּדֹד הַזֶּה" (פסוק טו)	<u>דוד</u>	<u>לנער המצרי</u>
"נַעַר מִצְרִי אָנֹכִי עֶבֶד לְאִישׁ עַמְלֵקִי" (פסוק יג)	<u>הנער המצרי</u>	<u>לדוד</u>
"הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה מִשָּׁלַל אֹיְבֵי ה'" (פסוק כו)	<u>דוד</u>	<u>לזקני יהודה</u>

שאלת חשיבה

7. אנשי דוד נתנו אוכל ומים לנער חולה, עבד של אויב. מה יצא מן החסד הזה?

תשובה: תשובה אפשרית: הנער התחזק, סיפר להם מי שרף את צקלג והוביל אותם אל הגדוד - וכך הצליחו להציל את כל השבי.

8. דוד קבע שהיורד למלחמה והיושב על הכלים יחלקו בשווה. מדוע לדעתך זה הוגן? תן דוגמה מחיי הכיתה או הבית.

תשובה: תשובה אפשרית: גם מי ששומר על הכלים עוזר להצלחה, וכל אחד עושה את חלקו לפי כוחו. למשל: בהכנת מסיבת כיתה - גם מי שסידר את הכיסאות שותף לשמחה, ולא רק מי שהופיע.

דף עבודה

38

פרק לא: מות שאול בגלבוע

שמואל א פרק לא, פסוקים א-יג • רש"י

מחוון למורה – התשובות מסומנות באדום

נקרא בכתוב

(ו) וַיָּמָת שָׁאוּל וַשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְנִשְׂא כָּלָיו גַּם כָּל־אֲנָשָׁיו בַּיּוֹם הַהוּא יַחְדָּו: (ז) וַיֵּרְאוּ אֲנָשֵׁי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בְּעֶבֶר הָעֵמֶק וְאֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן כִּי־נָסוּ אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְכִי־מָתוּ שָׁאוּל וּבָנָיו וַיַּעֲזְבוּ אֶת־הָעָרִים וַיָּנָסוּ וַיָּבֹאוּ פְּלִשְׁתִּים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶן:
(שמואל א פרק לא, פסוקים ו-ז)

איתור בפסוק

1. העתק מפסוק ו: מי מת ביום ההוא?

תשובה: "וַיָּמָת שָׁאוּל וַשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְנִשְׂא כָּלָיו גַּם כָּל־אֲנָשָׁיו בַּיּוֹם הַהוּא יַחְדָּו"

2. העתק מפסוק ז: מה עשו אנשי ישראל שבעבר העמק ובעבר הירדן כשראו שהמלך מת?

תשובה: "וַיַּעֲזְבוּ אֶת־הָעָרִים וַיָּנָסוּ"

רש"י מפרש

רש"י מפרש

ופלשתים נלחמים בישראל – כאדם האומר נחזור לענין ראשון

3. מה מוסיף רש"י? לאיזה "עניין ראשון" חוזר הכתוב בפסוק א? באיזה פרק התחיל הסיפור? (רש"י לא, א)

למלחמה שהפלשתים התאספו אליה בפרק כח – שם חנו בשונם, ושאול בגלבוע

נכון / לא נכון + תיקון

4. סמן נכון או לא נכון, ותקן את המשפטים הלא נכונים.

משפט	נכון / לא נכון	תיקון
ישראל ניצחו את הפלשתים בהר הגלבוע.	לא נכון	ישראל נסו מפני פלשתים ונפלו חללים
יהונתן נהרג בקרב.	נכון	–
נושא הכלים עשה מיד מה שביקש שאול.	לא נכון	לא אבה, כי ירא מאוד
אנשי יבש גלעד הלכו כל הלילה.	נכון	–

מתח קו

5. מתח קו בין השם לבין מה שנאמר עליו בפרק.

מה נאמר עליו?	השם
● ההר שבו נהרגו שאול ובניו	● יְהוֹנָתָן
● העיר שעל חומתה תלו הפלשתים את שאול	● הַגִּלְבֹּעַ
● העיר שאנשיה קברו את שאול תחת האשל	● בֵּית שָׁן
● בנו של שאול וחברו של דוד	● יָבֵשׁ גִּלְעָד

תשובה: יְהוֹנָתָן – בנו של שאול וחברו של דוד • הַגִּלְבֹּעַ – ההר שבו נהרגו שאול ובניו • בֵּית שָׁן – העיר שעל חומתה תלו הפלשתים את שאול • יָבֵשׁ גִּלְעָד – העיר שאנשיה קברו את שאול תחת האשל.

שאלת חשיבה

6. כמה ימים צמו אנשי יבש גלעד? שבעה ימים מה מלמד הצום על יחסם לשאול?

תשובה: תשובה אפשרית: הם התאבלו באמת על המלך, וזכרו לו את הטובה שעשה להם כשהציל אותם מנחש העמוני (פרק יא).

7. ספר שמואל א מסתיים במות שאול. כתוב דבר אחד טוב שזכור לשאול מן הספר, ודבר אחד שבו טעה.

תשובה: תשובה אפשרית: טוב – היה עניו ("נחבא אל הכלים"), הציל את יבש גלעד, הסיר את האובות מן הארץ ויצא להילחם על ישראל עד הסוף. טעה – לא שמע בקול ה' בגלגל ובמלחמת עמלק, ורדף את דוד.

צייר

צייר את אנשי החיל של יבש גלעד יוצאים בלילה, וכתוב מתחת לציור: "וַיֵּלְכוּ כָּל־הַלַּיְלָה".

ציור אישי – בודקים שהציור מתאים להוראה ולפסוקים.